

ROMÂNII DIN HAJDU-BIHAR. STRATEGII MARITALE ȘI RECONSTRUCȚII IDENTITARE

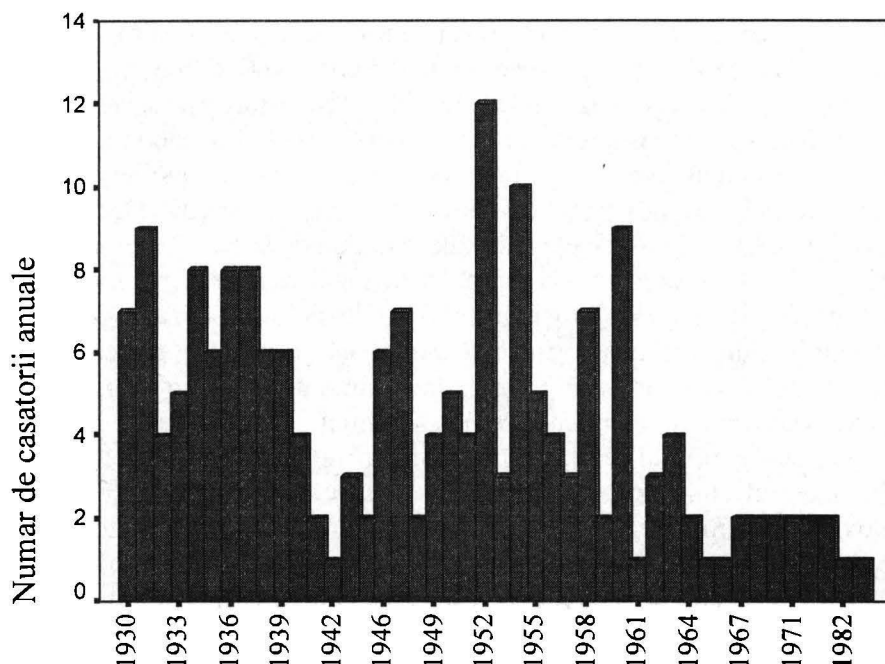
GHEORGHE ȘIȘEȘTEAN, SOLICA ȘIȘEȘTEAN

1. Caracteristici demografice ale strategiilor maritale

În vara anului 2000, într-o cercetare sociologică întreprinsă în localitățile cu populație românească din județul Hajdu-Bihar, din Ungaria (Săcal, Apatou, Bedeu, Jaca, Darvaș, Veched), am avut acces la registrele parohiale ale parohiei ortodoxe din Apatou. Pe baza registrelor parohiale ale căsătoriilor, păstrate într-o stare foarte bună, am realizat analiza statistică pe care o prezentăm mai jos. Analiza statistică a fost însoțită și de o anchetă de teren. Menționăm că în această localitate există două biserici, una românească, ortodoxă și una reformată, maghiară, localitatea fiind deci o localitate mixtă.

Analiza seriilor demografice ale nașterilor și căsătoriilor, pe intervale lungi de timp, poate oferi informații privind tendințele de evoluție comunitară, menținerea sau stingerea lor demografică. În cazul localității Apatou, seria statistică a căsătoriilor începe la 1930, moment din care avem date în registrele parohiale și se sfârșește în 1995, când sunt înregistrate ultimele căsătorii. De altfel, din 1982 seria statistică este discontinuă, în 1983 nefiind înregistrată vreo căsătorie, apoi din 1984 până în 1995, iarăși nu sunt căsătorii, oficiate la parohia ortodoxă. Pentru perioada 1930-1940, evoluția nupțialității cunoaște variații înscrise în limitele unei normalități demografice specifice unei comunități mici. Urmează apoi perioada războiului cu o scădere accentuată a numărului de căsătorii, normală de altfel, în asemenea situații, ca apoi, imediat după război, în anii 1947-1947 să se producă o redresare a nupțialității. Momentul de maximum este atins de comunitatea ortodoxă din Apatou în 1952, când sunt înregistrate 12 căsătorii. Din 1961 începe însă un declin accentuat al nupțialității, iar după 1982 se produce practic aproape o stingere a acestui important factor demografic de menținere și perpetuare a unei comunități umane. Această evoluție este corelată cu noi construcții identitare. Vechea identitate etnică, românească și religioasă, ortodoxă, este în soluție, în locul ei apărând, tot mai puternic, o nouă construcție identitară de tip maghiar. Apartenența la biserica ortodoxă nu mai funcționează ca un semn identitar. Aceasta și în condițiile în care se produce un proces accelerat de pierdere a cunoștințelor lingvistice românești. Limba româna este tot mai puțin utilizată și finalmente, noile generații nu o mai cunosc. Două mecanisme noi au generat

prăbușirea nupțialității de tip ortodox: marele exod rural, în care a fost implicată preponderent generația tânără, exod în urma căruia populația plecată, pierzând legătura cu comunitatea etnică și religioasă, tinde la construcții identitare noi, de tip maghiar, iar pe de altă parte, prăbușirea sistemelor cutumiare românești, în condițiile disoluției vechilor construcții etnic-identitare. Această prăbușire va afecta și raportarea la biserica ortodoxă, ea nu mai este valorizată ca un semn identitar și, în consecință, căsătoria la parohia ortodoxă nu mai este un factor de afirmare a unei identități în curs de deconstrucție. De altfel, în interviurile pe care le-am realizat la Apateu, Săcal sau Bedeu, am stat de vorba numai cu persoane care își mai declară identitatea religioasă ortodoxă, parțial identitatea etnică românească și unii mai știu, în diferite grade, limba română. În alte situații ne-a fost imposibil să identificăm pe teren urmași ai unor foști locuitori ortodocși români; aceștia pierzându-și total orice element al vechii identități etnice și religioase sau aproape orice semn al vechii identități. Probabil, printr-o investigație mai îndelungată, s-ar putea depista și asemenea persoane. Cu totul întâmplător, într-un bar din Săcal, vorbind cu un prieten în franceză (prietenul era istoric parizian și venise cu noi în cercetare), barmanul a venit la noi și ne-a spus într-o franceză bună că a lucrat mai mult timp la Paris și că putem să vorbim cu el în franceză, noi neștiind maghiara, decât la un nivel cu totul elementar. Din vorbă în vorbă, ne-a spus că este din Săcal și că și el provine din părinți români ortodocși, dar nu știe nici un cuvânt în românește și, de altfel, el este maghiar. Este evident că pentru asemenea persoane, aparținând generației mai tinere, biserica ortodoxă nu mai reprezintă nici un semn identitar și, în consecință, nici măcar cununiile nu le vor face la biserica ortodoxă, aceasta explicând, printre altele, prăbușirea nupțialității înregistrate prin intermediul registrelor parohiale ale bisericii ortodoxe. Dar iată care este evoluția nupțialității în intervalul 1930-2000, așa cum este ea înregistrată în registrele parohiale din Apateu (menționăm că cercetarea noastră a avut loc în anul 2000, însă în intervalul 1996-2000 nu s-a înregistrat nici o căsătorie la parohia ortodoxă):

Evoluția numărului de căsătorii - Apatiu

2. Endogamia teritorială și religioasă – factor de menținere a identității etnice

Analiza caracteristicilor nupțialității în perioada 1930-1964, surprinde două dimensiuni importante ale comportamentelor maritale ale comunității ortodoxe din Apatiu: modelul tradiționalist al nupțialității și dimensiunea sa puternic endogamică. Înțelegem prin model tradiționalist al nupțialității faptul că vârsta la căsătorie a soțului este mai mare decât cea a soției, iar divorțialitatea și concubinajul sunt fenomene cu totul ne semnificative. Acest model este asociat cu specificul endogamic al strategiilor maritale. Înțelegem prin endogamie tendința statistic predominantă a strategiilor maritale de căsătorie în interiorul propriei comunități, evident cu respectarea prescripțiilor de căsătorie care interzic căsătoria în parentarea apropiată (veri primari și chiar veri de gradul II) sau în parentarea fictivă, considerată însă reală, prin sistemul de alianțe (căsătoriile între fini și nași, chiar dacă biologic nu sunt înrudiți, această formă de căsătorie este interzisă). Endogamia maritală se poate manifesta sub diferite forme: a) ca endogamie teritorială, adică tendința predominantă de căsătorie cu parteneri din interiorul propriei comunități rurale; b) ca endogamie religioasă, concretizată prin tendința semnificativă de căsătorie

în interiorul propriei comunități religioase (persoane de aceeași religie). Endogamia teritorială este, de obicei, asociată cu endogamia religioasă, generând, în acest caz, puternice tendințe endogamice. Pe de altă parte, endogamia religioasă, în cazul românilor și maghiarilor, este asociată și cu o endogamie etnică. Aceasta deoarece apartenența religioasă este și un important criteriu de grupalitate etnică: românii – ortodocși sau greco-catolici, maghiarii – romano-catolici sau reformați (calvini), mai rar, unitarieni. Deci, căsătoria intra-religioasă este în modelele culturale tradiționale și o căsătorie intra-etnică, iar cercetările de teren surprind faptul că în cazul căsătoriilor inter-religioase, sensul predominant este totuși acela de selecție intra-etnică (românii, fie greco-catolici, fie ortodocși, atunci când se căsătoresc cu persoane de alte religii, de fapt se căsătoresc, în primul rând, intra-etnic – greco-catolici, români, cu ortodocși, români. La fel, romano-catolicii maghiari se vor căsători inter-religios, în primul rând, cu maghiari reformați și nu cu greco-catolici). Astfel, factorul etnic este mai important în strategiile maritale decât factorul religios (Gh. Șișeștean, *Etnie, confesiune*). Caracterul precumpănit endogamic, atât teritorial cât și religios, reprezintă o importantă modalitate de conservare a identității etnice. Astfel, în comunitățile multireligioase și multietnice din Transilvania sau din Ungaria, rezultatele scalei distanțelor etnice (scala Bogardus), arată o mare toleranță etnică și o bună conviețuire româno-maghiară. Cu toate acestea, la nivelul strategiilor maritale, există mari distanțe etnice. Atât românii cât și maghiarii sunt etnic, preponderent endogaми. Atunci când se produce spargerea endogaмиilor are loc treptat și o disoluție a vechii identități etnice minoritare. Această spargere a endogaмиei se produce, în general, prin apariția unei puternice mobilități teritoriale și ocupaționale, iar pe de altă parte, ca urmare a disoluției vechilor mecanisme sociale identitare, prin care identitatea religioasă, corelată cu cea etnică, reprezintă caracteristici importante ale mentalității comunitare.

Analizând caracteristicile strategiilor maritale din localitatea Apatcu, pe intervalul 1930-2000, se poate constata înscrierea acestei comunități într-un model tradiționalist, caracterizat prin faptul că soțul are în medie cu 4,6 ani mai mulți decât soția, vârsta medie la căsătorie a soțului fiind de 26,5 ani, iar vârsta medie la căsătorie a soției este de 21,8 ani. De altfel, în 89,7% din totalul căsătoriilor, mirele este mai în vârstă decât mireasa. Pe de altă parte, o singură familie a stat în concubinaj, înainte de oficierea căsătoriei religioase și nu se înregistrează nici o căsătorie în care măcar unul din soți să fi fost divorțat (la acest aspect, nu putem să precizăm dacă în comunitatea ortodoxă nu au existat divorțuri, însă chiar dacă au existat, preoții ortodocși nu au mai oficiat nici o cununie pentru persoane divorțate). Dar iată câteva aspecte statistice privind căsătoriile:

Caracteristici ale numărului de căsătorii pe an

Număr mediu de căsătorii anuale	4,2
Abaterea standard	2,8
Număr minim de căsătorii	1,0
Număr maxim de căsătorii	12,0

Caracteristici de vârstă la căsătorie

	Vârsta mirelui	Vârsta miresei	Diferența de vârstă dintre mire și mireasă
Număr de cazuri pentru care există date	132	132	132
Date lipsă	56	56	56
Vârsta medie	26,5	21,8	4,6
Vârsta mediană	25,0	21,0	5,0
Abaterea standard	4,5	5,0	3,6
Vârsta minimă	20,0	16,0	-7,0
Vârsta maximă	51,0	44,0	14,0

Starea civilă a mirelui și diferența de vârstă dintre soți

			mirele mai în vârstă decât mireasa	mireasa mai în vârstă decât mirele	cei doi au aceeași vârstă	Total
Stare civilă a mirelui	necăsătorit	Frecvența % din total	112 88,9%	7 5,6%	4 3,2%	123 97,6%
	văduv	Frecvența % din Total	1 0,8%	2 1,6%		3 2,4%
Total		Frecvența % din total	113 89,7%	9 7,1%	4 3,2%	126 100,0%

Starea civilă a miresei și diferența de vârstă dintre soți

			mirele mai în vârstă decât mireasa	mireasa mai în vârstă decât mirele	cei doi au aceeași vârstă	Total
Stare civilă mireasă	necăsătorită	Frecvența % din total	111 88,1%	8 6,3%	4 3,2%	123 97,6%
	văduvă	Frecvența % din total	2 1,6%	1 0,8%		3 2,4%
Total		Frecvența % din total	113 89,7%	9 7,1%	4 3,2%	126 100,0%

Starea civilă a mirilor

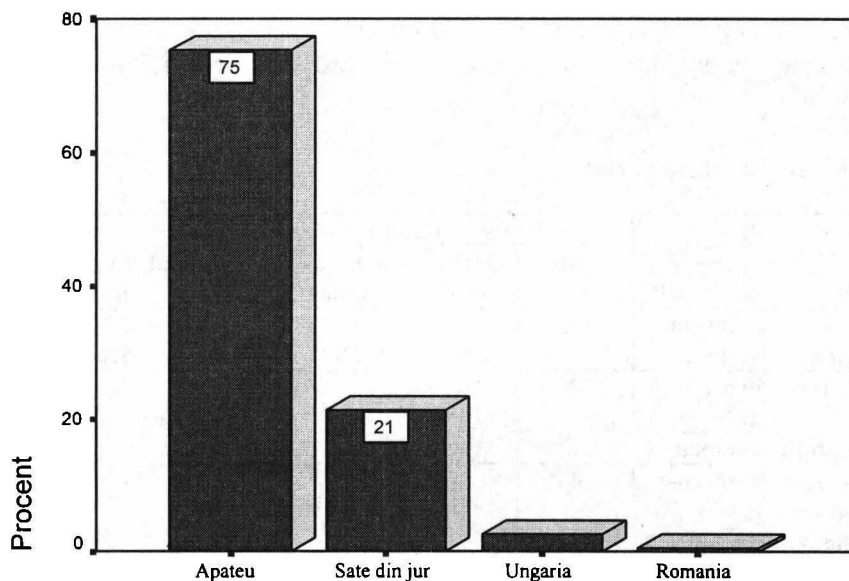
			stare civilă mire			Total
stare civilă mireasă	necăsătorită	Frecvența % din total	necăsătorit	văduv	concubinaj	172 95,6%
			168 93,3%	4 2,2%	–	
	văduvă	Frecvența % din total	4 2,2%	3 1,7%	–	7 3,9%
			–	–	1 0,6%	1 0,6%
Total		Frecvența % din total	172 95,6%	7 3,9%	1 0,6%	180 100,0%

Așa cum am mai arătat, o dimensiune importantă a modelelor tradiționaliste este și specificul precumpănitor endogam al căsătoriilor. În cazul comunității ortodoxe din Apatcu, această endogamie se manifestă mai pronunțat sub forma endogamiei religioase și mai puțin sub forma celei teritoriale. În privința endogamiei teritoriale, în 64,7% din totalul căsătoriilor, atât mirele cât și mireasa provin din localitatea Apatcu, iar în cazul mirilor, în total 75,4% sunt născuți în Apatcu, în timp ce miresele sunt născute în Apatcu într-un procent de 87,2%. Aceste date arată, pe de o parte caracterul preponderent endocomunitar, iar pe de altă parte, faptul că bărbații sunt mai implicați în procesele de mobilitate teritorială, infirmând regula tradițională a virilocalității. Examinând însă locul de proveniență a soților, altul decât Apatcu, se poate observa că marea majoritate a lor provin din localități învecinate, în fapt din comunități ortodoxe românești din vecinătatea Apatcului, așa cum vom vedea din statistica privind religia membrilor cuplului. În acest caz, se poate spune că în condiții de extindere a ariei de selecție maritală, în spații extracomunitare, exogamia teritorială se corelează puternic cu o endogamie religioasă și, implicit, etnică. Răspunsul social la condiții de criză în ariile de selecție maritală comunitară este exogamia teritorială, asociată cu endogamie etnică (din tabelul de mai jos se poate constata faptul că 4 cupluri nu sunt din Apatcu, dar se căsătoresc în Apatcu, fapt pe deplin explicabil în condițiile în care unele mici comunități ortodoxe românești din zonă nu au biserici proprii și apelează la cununia religioasă în satele cu astfel de biserici: Apatcu, Săcal, Vecherd, Darvaș, Jaca, Peterd):

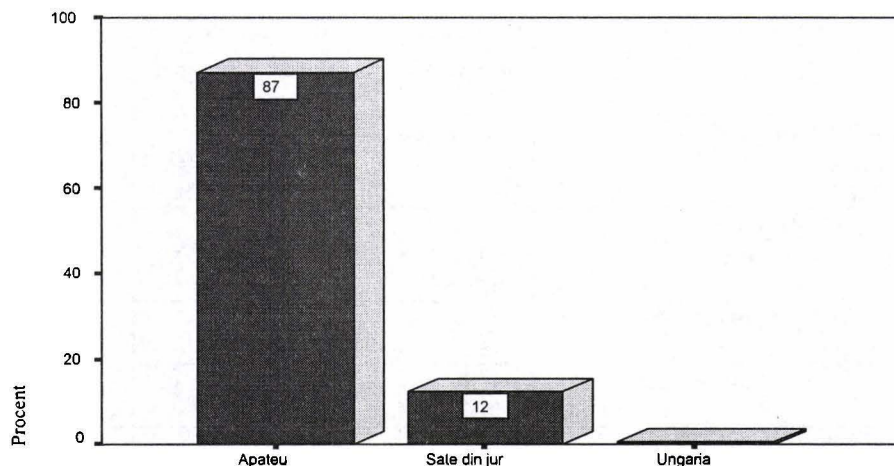
Locul de naștere al mirelui și miresei

			Locul de naștere a miresei			Total
			În Apateu	În satele din jur	Ungaria	
Locul de naștere a mirelui	În Apateu	Frecvența	121	19	1	141
		% din total	64,7%	10,2%	0,5%	75,4%
	În satele din jur	Frecvența	36	4		40
		% din total	19,3%	2,1%	–	21,4%
	Ungaria	Frecvența	5			5
		% din total	2,7%	–	–	2,7%
	România	Frecvența	1			1
		% din total	0,5%	–	–	0,5%
Total		Frecvența	163	23	1	187
		% din total	87,2%	12,3%	0,5%	100,0%

Locul de naștere a mirelui

Locul nasterii miresei

Examinând religia soților, se poate vedea puternicul caracter endogam religios al selecțiilor maritale: în 93,1% din căsătorii ambii soți sunt de religie ortodoxă. Adăugând și cele 3 căsătorii în care unul dintre soți este greco-catolic, endogamia etnică atinge un procent de 94,7% din totalul căsătoriilor:

Religia mirelui și religia miresei

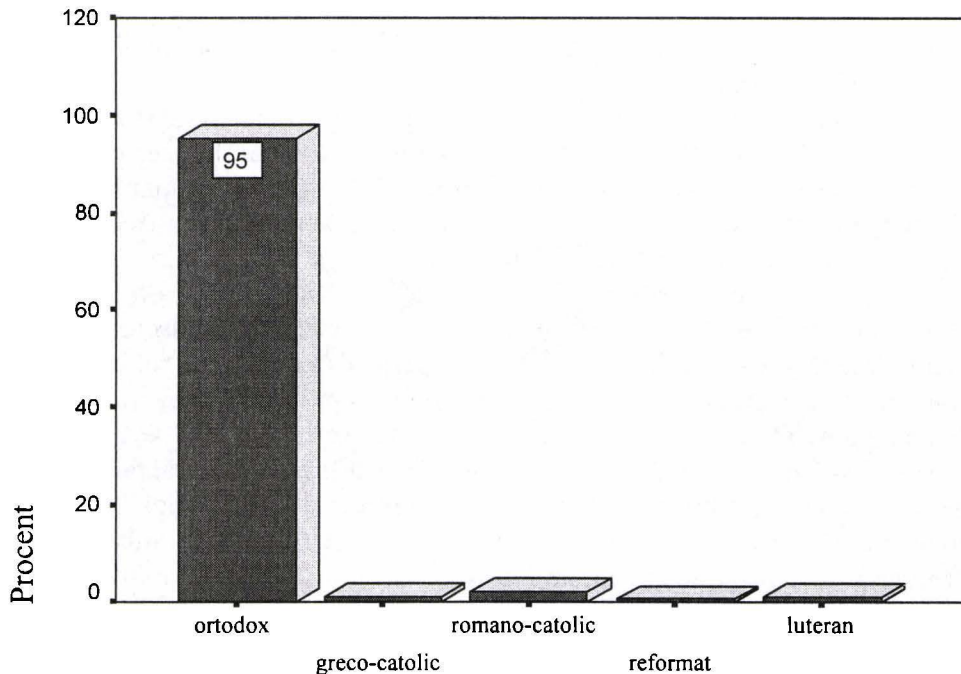
			Religia mireasa					Total
			Orto-dox	Greco-catolic	Romano-catolic	Refor-mat	Lute-ran	
Religia mire	Orto-dox	Frecvența % din total	175 93,1%	1 0,5%	1 0,5%	1 0,5%	1 0,5%	179 95,2%
	Greco-catolic	Frecvența % din total	2 1,1%	—	—	—	—	2 1,1%
	Romano-catolic	Frecvența % din total	4 2,1%	—	—	—	—	4 2,1%
	Refor-mat	Frecvența % din total	1 0,5%	—	—	—	—	1 0,5%
	Lute-ran	Frecvența % din total	2 1,1%	—	—	—	—	2 1,1%
Total		Frecvența % din total	184 97,9%	1 0,5%	1 0,5%	1 0,5%	1 0,5%	188 100,0%

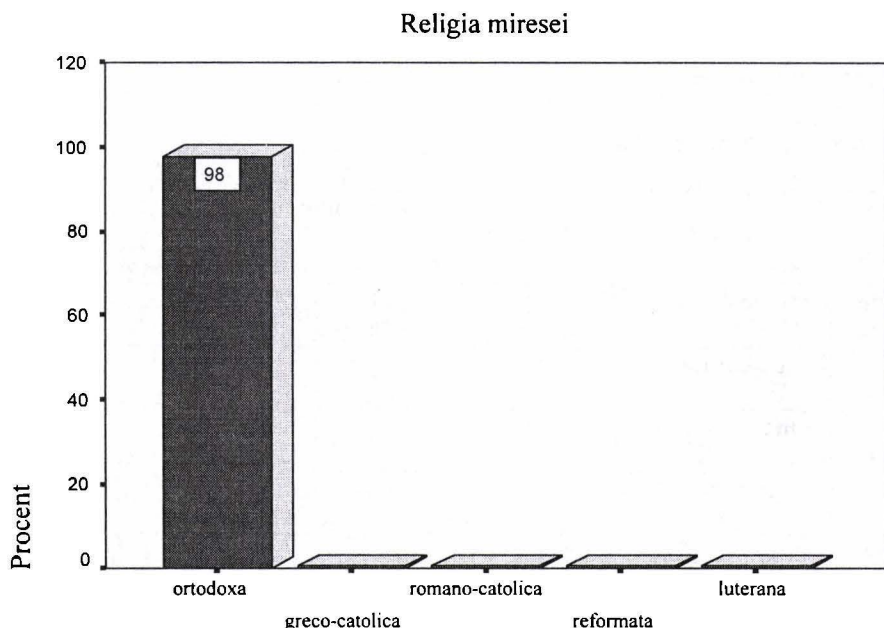
Luând în analiză situația existentă până în 1959, se poate constata caracterul și mai puternic al tendințelor de endogamie religioasă (96,7%), respectiv etnică (98,1%)

Căsătorii până în 1959. Religia mirelui și religia miresei

			Religia miresei		Total
			Ortodox	Romano-catolic	
Religia mirelui	Ortodox	Frecvența	148	1	149
		% din total	96,7%	0,7%	97,4%
	Greco-catolic	Frecvența	1	–	1
		% din total	0,7%	–	0,7%
Romano-catolic	Frecvența	2	–	2	
	% din total	1,3%	–	1,3%	
Luteran	Frecvența	1	–	1	
	% din total	0,7%	–	,7%	
Total	Frecvența	152	1	153	
	% din total	99,3%	0,7%	100,0%	

Religia mirelui

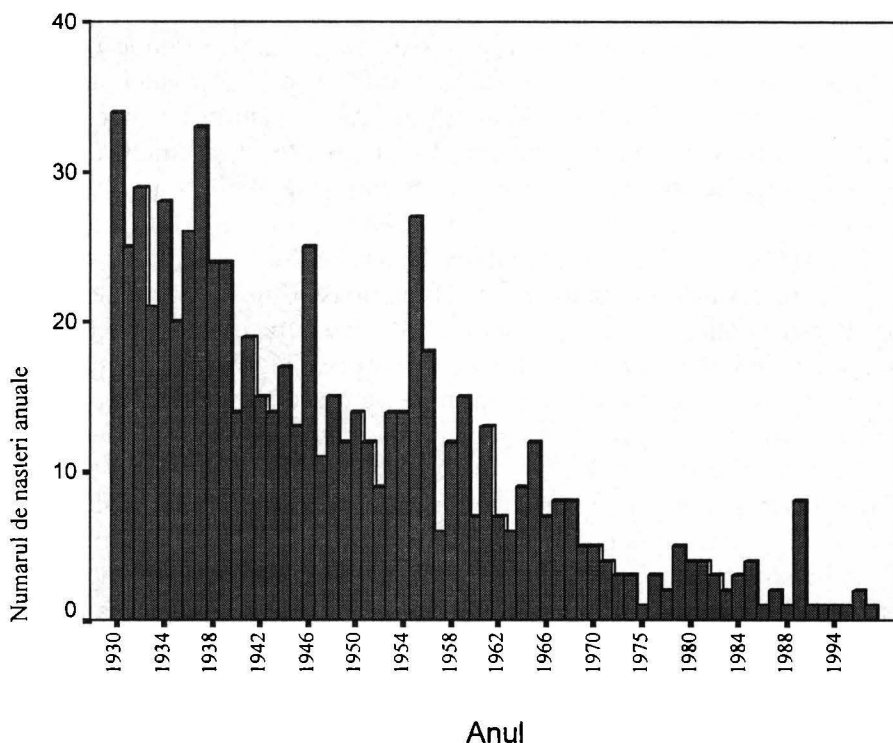
Din discuția cu unii locuitori din Apatcu am putut surprinde faptul că treptata disoluție a comunității românești începe după 1960, mai multe fenomene sociale noi contribuind la treptata pierdere a identității etnice și mai ales, a limbii materne:

1. colectivizarea agriculturii, care privează populația rurală de o bază economică independentă de structuri exterioare gospodăriei. În aceste condiții, integrarea populației în noile structuri cooperativiste o face mult mai permisivă la influențele venite din exterior. Ascensiunea pe verticală, în structurile de decizie, era, de multe ori, condiționată de punerea în paranteză sau chiar negarea vechii identități etnice. „*Era mai bine ca să nu spui că ești român*” – este o sintagmă des folosită de cei din Apatcu, cu care am discutat și care caracterizează situații cotidiene, întâlnite în perioada comunistă, reflex al unor atitudini antiromânești. Pentru noile generații, de după 1960, limba română este tot mai puțin folosită și treptat ea nu mai este vorbită decât de generațiile vârstnice. În localitatea Apatcu, după știința noastră, o singură familie mai folosește româna ca mijloc de comunicare între cei doi soți, celelalte familii, inclusiv cele mai vârstnice, chiar dacă mai știu, în diferite grade, limba română, preferă să folosească maghiara, ca limbă de comunicare în interiorul familiei. La această situație a contribuit și școala, neexistând în zonă nici o școală cu predare în limba română, chiar dacă în unele localități cu populație românească se mai făceau câteva ore de limba română, mai mult tratată ca un fel de limbă străină. Chiar și după 1989, când în principiu, se puteau introduce mai multe

ore de limba română, părinții elevilor din Apateu s-au opus, considerând că se produce supraîncărcarea copiilor prin învățarea unei limbi care nu le folosește la nimic în viață. Evident, asemenea opinii, întâlnite la Apateu, provin din rândul părinților aparținând noilor generații de „români ortodocși”, definire identitară care mai păstrează numai o vagă conștiință a unei apartenențe identitare în curs de dispariție; de altfel, această generație nu mai știe limba română sau știe numai câteva cuvinte românești. Pe un asemenea fundal, al unor reconstrucții identitare, petrecute în special după 1960, se produce încă un fenomen nou.

2. Exogamia religioasă și etnică a strategiilor maritale. Pentru noile generații, conservarea identității etnice și religioase este lipsită de sens, ba mai mult, afirmarea unei identități românești devine o piedică în ascensiunea pe verticală a indivizilor în noile cadre ale dispariției comunității tradiționale. De aceea, spargerea endogamiei etnice prin căsătorie, devine o strategie maritală dezirabilă, prin care se produce reconstrucția identitară și o mai bună inserție socială. Ea se produce atât în interiorul comunității rurale, prin căsătorii mixte, inter-religioase și implicit, inter-etnice, cât și în exteriorul comunităților, prin implicarea unei părți a populației tinere în marile fluxuri migraționiste rurale. Evident, persoanele implicate în asemenea fluxuri vor construi strategii maritale bazate pe căsătorii inter-etnice și vor pierde, aproape total, legătura cu vechea lor identitate. Oricum, copiii proveniți din asemenea familii mixte vor afirma tranșant o singură construcție identitară, cea maghiară. Ca o consecință statistică, numărul de căsătorii în parohia ortodoxă se va reduce considerabil, până aproape la dispariție, marcând procesul de stingere demografică a unei comunități etnice. Această stingere poate fi pusă în evidență și prin analiza evoluției numărului de botezuri în parohia ortodoxă, de la un an la altul tot mai puține, până aproape de dispariție, în prezent (aceasta și în condițiile în care botezul la parohia ortodoxă nu mai este văzut ca un semn identitar etnic major, ci ca un semn religios, de natură tradițională, de către noile generații necunoscătoare ale limbii române). Iată evoluția numărului de botezuri, înregistrate la parohia ortodoxă, în intervalul 1930-2000:

**Numărul de botezuri anuale la populația ortodoxă din Apatiu
(valori absolute)**

3. Construcții și reconstrucții identitare în Apatiu și Bedeu

Un antropolog american, James Patterson, a efectuat în perioada 1989-1990 o cercetare privind minoritatea românească din Ungaria. Investigațiile sale s-au desfășurat în special, în județul Bekes (unde există comunități românești mai compacte, cum ar fi cea de la Micherechi), însă concluziile sale vizează situația generală a minorității românești din Ungaria. Aceste concluzii au fost expuse în studiul *Minoritatea românească în curs de dispariție în Ungaria* (studiu tradus de Dorel Abraham, în *Sociologie Românească*, Seria nouă, Anul II, nr. 1-2, p. 45-48, București, 1991). J. Patterson consideră cazul minorității românești din Ungaria un caz paradoxal, prin faptul că în timp ce în restul Europei Centrale și Orientale se produce o creștere a sentimentului etnic-identitar, mai ales după prăbușirea comunismului, în cazul românilor din Ungaria se manifestă un proces invers: acela de atenuare a sentimentelor etnic-identitare și finalmente, de dispariție a acestei minorități etnice. „Pierderea etnicității și asimilarea în cultura dominantă sunt determinate de exogamie și pierderea limbii” (p. 46). Din cercetarea pe bază de chestionar, întreprinsă de J. Patterson în comunitățile românești din județul Bekes, acolo

unde ele sunt relativ numeroase, rezultă că peste 50% dintre persoanele investigate, din cadrul comunității românești, sunt purtătoarele unui model familial bazat pe exogamie etnică și evident, nu mai vorbesc limba română în familie. Se mai remarcă faptul, observat și de noi, mai la nord, în județul Hajdu-Bihar, că în comunicarea cotidiană, persoanele mai tinere, care se declară etnic ca fiind români, folosesc maghiara ca limbă de comunicare. Limba română este folosită numai în biserică și în unele reuniuni oficiale ale minorității românești. Totuși în zona cercetată de antropologul american, persoanele vârstnice continuă să folosească limba română ca limbă de comunicare interpersonală (fapt care, cu excepții neesențiale, a dispărut, în județul Hajdu-Bihar). Deci, pierderea limbii și exogamia maritală sunt fenomene sociale care produc o accelerată asimilare etnică. Totuși, care sunt cauzele generatoare ale pierderii limbii și culturii românești? J. Patterson indică următoarele cauze:

1. „Prima cauză este sentimentul izolării de România, chiar dacă satele românești din Ungaria se află la mică distanță față de România. Din secolul al XIX-lea, deși se știa de existența satelor românești din Ungaria, ele au fost văzute anacronice, considerate comunități rurale, țărănești, rupte de «marea tradiție» culturală și intelectuală a României și ca atare au fost ignorate. Începând cu Tratatul de la Trianon, când Transilvania a revenit României, a urmat o accentuată ostilitate între cele două țări, ceea ce a condus la izolarea românilor din Ungaria. O dată cu xenofobia și paranoia guvernării ceaușiste, începând din anii 1970, izolarea s-a accentuat” (p. 47)

Este evident faptul că după Tratatul de la Trianon, noua frontieră româno-maghiară a fost o frontieră foarte puțin transparentă, care făcea aproape imposibil contactul dintre statul român și minoritatea română din Ungaria, la fel și contactul dintre statul maghiar și minoritatea maghiară din România. Cu toate acestea, până la apariția noii frontiere, comunitățile românești din Ungaria nu sunt deloc izolate în raport cu marile curente politice, culturale și religioase specifice diferitelor perioade istorice Transilvaniei și Părților Vestice. Comunitățile românești aflate actualmente în Ungaria, aparțineau religios fie Episcopiei Ortodoxe a Aradului, fie Episcopiei Unite cu Roma (Greco-Catolice) a Oradiei. Așa cum am mai arătat într-un studiu anterior (Gh. Șișeștean, *Românii din Ungaria...*), cartea religioasă, venită fie din Blajul greco-catolic, fie chiar din tipografiile ortodoxe ale Bucureștiului sau Târgoviștei, are o mare circulație în comunitățile românești din actuala Ungarie. Ortodocșii și greco-catolicii vor folosi aceleași cărți religioase, fie că vin de la Blaj sau București, ritualul lor comun determină depășirea barierelor religioase. Pe de altă parte, în același curent general, specific întregii Transilvanii și Părților Vestice, comunitățile românești din actuala Ungarie vor avea propriile școli confesionale românești, organizate pe lângă biserică, în condițiile în care Ungaria dualistă, prin legea învățământului din 1868 permite, în principiu,

înființarea unor școli ale minorităților, cu predare în limba maternă, însă printr-o multitudine de restricții administrative și financiare, face imposibilă, de fapt, înființarea unor asemenea școli, unica soluție, de altfel larg folosită, nu numai de către români, fiind cea a școlilor confesionale cu finanțare comunitară. Sunt binecunoscute cazurile în care statul maghiar înființa în localități compact românești școli de stat, cu predare în limba maghiară, iar biserica românească, propria școală confesională, cu predare în română, preoții români uzând, de multe ori, de propria lor autoritate, pentru ca părinții să-și trimită copiii la școala românească, mijloc al supraviețuirii etnice.

De abia după apariția noii frontiere româno-maghiare se va produce o izolare a acestor comunități românești, rămase în Ungaria. Ele vor fi despărțite de cele două mari centre culturale și religioase, Aradul și Oradea. Timp îndelungat, câteodată mergând și până la 15 ani, românii din Ungaria nu vor mai avea nici preoți, nici învățători, școlile confesionale fiind închise. Din cei trei factori importanți ai menținerii identității, biserica, școala și familia, va rămâne numai familia, care va continua să susțină, tot mai precar, conștiința identitară, până la intrarea instituției familale rurale în câmpul practicilor economice de tip comunist, la începutul anilor 1960, când prin colectivizarea agriculturii ea este lipsită de protecția care îi era asigurată prin relativa independență economică, în condițiile autarhiei țărănești. Acest fapt va precipita accelerarea intrării în câmpul macrosocial, prin fenomenele de mobilitate teritorială și ocupațională, care vor duce la disoluția treptată a endogamiei etnice a selecției maritale, unul dintre factorii importanți ai conservării identității etnice. Desigur, această disoluție a etnicității, de după 1960, nu este decât sfârșitul unui lung trend istoric, care debutează prin acțiunea sistematică de anulare a identităților etnice nemaghiare, întreprinsă de statul maghiar încă din perioada dualistă, în încercarea de creare a națiunii unice maghiare.

2. O a doua cauză de pierdere a identității culturale a românilor din Ungaria este văzută de J. Patterson ca provenind din „supărarea populației maghiare pe un grup etnic reprezentând o țară care persecuta minoritatea maghiară” (p. 47). Credem că, într-adevăr a existat o „supărare” a populației maghiare, însă această „supărare” nu provine atât din persecutarea populației maghiare din România, ci din pierderea competiției de statalitate de către statul maghiar, în 1918, când Transilvania și Părțile Vestice se vor uni cu statul român. Rănille Trianon-ului nu s-au închis nici în perioada interbelică, nici în cea post-belică și maghiarii vor căuta în momentele favorabile ale anului 1940, refacerea, măcar parțială a vechii statalități. Pe de altă parte, este de remarcant faptul, deloc lipsit de importanță, că statul român, respectiv cel maghiar, vor configura după 1918 politici totalmente diferite, în raport cu minoritățile. Statul maghiar va continua politica asimilaționistă, inaugurată în perioada dualismului, restrângând considerabil accesul la învățământul în limba maternă

a minorităților, dar și la serviciul religios în limba maternă. Spre exemplu, în cazul zonei greco-catolice românești din județul Hajdu-Bihar, după 1918 în condițiile în care își pierde legătura cu episcopia greco-catolică românească a Oradiei, ea va fi atașată la episcopia de expresie maghiară a Hajdudorogului (care, înființată la 1912, cuprindea deopotrivă parohii românești și rutenești de greco-catolici maghiarizați). Această subordonare, în condițiile în care nu va exista un învățământ teologic în limba română, va duce treptat, după dispariția vechilor preoți români, la înlocuirea lor cu preoți de expresie maghiară, care vor introduce limba maghiară în biserică, chiar și în condițiile unor sate compact românești, cum este Bedeul. Biserica nu va fi, astfel, o instituție de menținere a identității etnice, ci un instrument de asimilare etnică.

Dimpotrivă, statul român va avea după 1918 o politică totalmente diferită de cea a statului maghiar, respectând drepturilor minorităților de conservare a identităților etnice sau culturale și chiar încercând recuperarea unor identități etnice pierdute, cum a fost cazul șvabilor germani, maghiarizați, din Câmpia de Vest (zona Carei-Abrud), care au fost încurajați și ajutați ca să reintroducă în școli limba germană, în locul limbii maghiare. Minoritatea maghiară din Transilvania a avut în întreaga perioadă interbelică, la toate nivelurile de învățământ, școli în limba maghiară. Este drept că prin noua lege a cultelor, din 1948, învățământul confesional maghiar a fost desființat, dar această desființare nu se bazează pe o discriminare etnică ci pe acțiunea de separare a învățământului de biserică, indiferent de etnie sau de religie, măsura afectând în mod egal toate etniile și confesiunile. Cu toate acestea, au continuat să funcționeze școli laice, în limbile minorităților, finanțate de la bugetul de stat sau în cadrul unor școli mixte, secții cu predare în limbile minorităților. În Transilvania, școala maghiară a fost un instrument de conservare a modelelor culturale maghiare și a identității etnice. Același constatare se poate face și în cazul bisericilor de expresie maghiară. Nici în perioada interbelică și nici măcar în perioada comunistă statul român nu a îngădit libertatea practicării cultului și cu atât mai puțin, nu a existat, nici în cele mai absurde proiecte, o încercare de introducere a limbii române în bisericile maghiare. Singura biserică, desființată ca instituție și toți episcopii ei întemnițați, a fost o biserică românească, cea greco-catolică. Desigur, prin căsătoriile mixte s-au produs fenomene de geneză a unei construcții etnic-identitare românești, pentru copiii proveniți din asemenea familii, fenomenul este însă și invers, sensul fluxurilor de construcție etnic-identitară, în asemenea cazuri nu este numai de tip românesc, o multitudine de variabile socio-culturale, mergând de la raporturile de autoritate din familie, până la caracteristicile modelelor macrosociale, generând o variabilitate a construcțiilor identitar-etnice, pentru copiii proveniți din familii etnic-mixte.

De aceea, credem că modelele de abordare a problemei minorităților au fost totalmente diferite, în cadrul statului român, respectiv maghiar, în toată

perioada de după 1918, iar invocarea unor „supărări” față de tratamentul minorităților, aplicat de statul român este o explicație superficială și psihologizantă. Aceste posibile „supărări” sunt de natură politică și vizează eșecul unei statalități istoric anacronice, care a pierdut Transilvania, după sute de ani de dominație politică și etnică. Ele nu explică fondul unei constante, cu o lungă persistență istorică, a politicii statale maghiare, aceea a gândirii ideii de cetățean numai în termenii „națiunii maghiare unice”, refuzând minorităților dreptul la educație și serviciu religios, în limba maternă. Fără acești constituienți de bază ai procesului de socializare etnică, treptat un grup etnic își pierde modelele culturale și ideea necesității conservării propriei identități și este supus proceselor asimilaționiste. De altfel, antropologul american J. Patterson afirmă faptul că „în perioada stalinistă, grupurile etnice din Ungaria au fost în general ignorate și împiedecate să-și mențină propria cultură. După aceea statul maghiar a promovat oficial politici multiculturală de protejare a minorităților etnice, dar pentru români aceste eforturi au însemnat prea puțin și au venit prea târziu. Etnicitatea românească din Ungaria s-a pierdut, în esență, în anii '50 și '60” (p. 47). În această perioadă este afectată profund construcția etnic-identitară care avea ca suport familia, datorită unor fenomene sociale noi, generatoare ale disoluției cadrelor etnice comunitare: distrugerea proprietății private rurale, prin colectivizare, mobilitatea teritorială și ocupațională, iar ca o consecință a acestora, spargerea endogamiei etnice în strategiile maritale. În această fază târzie e disoluției etnicității românești apar și elemente de convenabilitate a definirii etnice (remarcate, de altfel și de antropologul american), în sensul că pentru o populație bilingvă și treptat, monolingvă (sub forma monolingvismului maghiar), declararea apartenenței etnice românești ține mai mult de tradiție și, eventual, de botezul ortodox și extrem de puțin de internalizarea unor modele culturale și lingvistice de tip românesc. De aceea, în lipsa unor constituienți culturali de profunzime (limba și educația școlară și familiară), construcția etnic identitară ține predominant de elemente de convenabilitate, iar pentru o populație care numai prin naștere mai era românească, a fost mai convenabil să se declare ca fiind de etnie maghiară. De altfel, în ancheta de teren din satul Apatcu am întâlnit asemenea situații extrem de interesante în care o persoană se declară ca având o dublă apartenență etnică: român, prin naștere și religie (ortodox, prin botez, dar nepracticant) și maghiar, prin educație și limbă (neștiind limba română). Asemenea construcții identitar-etnice apar în faze târzii ale disoluției identității și este evident că vechea identitate etnică se șterge, ea nemaiputând fi vreodată recuperată. În această ipostază, în care familia nu mai este suport al vechii identități etnice, nici revitalizarea unor instituții exterioare familiei (școala și biserica), prin care să se producă o redescoperire a etnicității, nu mai reprezintă o soluție viabilă. Spre exemplu, chiar în perioada post-comunistă, la Apatcu s-a propus creșterea numărului de ore de predare a limbii române în școală, însă părinții unor elevi

„români” s-au opus unei asemenea inițiative, considerând că 2 ore pe săptămână de predare a românei sunt suficiente, cunoștințele lingvistice de limba română fiind considerate ca puțin utile copiilor. Am putea spune că procesul de pierdere a identității etnice a parcurs mai multe faze, la nivelul instituțiilor sociale responsabile de construcția identitară:

a) desființarea școlilor cu predare în limba română, în perioada interbelică;

b) pentru o lungă perioadă după 1918, lipsa preoților români și treptata introducere a limbii maghiare în biserică (în cazul bisericii greco-catolice, intrate sub jurisdicția episcopiei maghiare a Hajdudorogului);

c) disoluția modelelor culturale familiale de păstrare și construcție a identității etnice, proces specific perioadei comuniste, în special după anii 60.

În prezent ne găsim la capătul procesului de pierdere a identității etnice, pentru marea parte a populației foste românești din localitățile actualului județ Hajdu-Bihar. Chiar dacă în perioada post-comunistă statul maghiar a inițiat unele măsuri de conservare a identității grupurilor etnice minoritare, aceste măsuri au venit însă mult prea târziu pentru minoritatea românească din Ungaria. Nu întâmplător, în conducerea autoguvernărilor locale „românești” au intrat unele persoane care nu știau limba română sau chiar mai mult, nici prin filieră genealogică nu-și puteau dovedi apartenența la minoritatea românească (Bod Tamás, *Minoritatea românească din Ungaria...*). Asemenea fenomene au fost posibile ca urmare a unei extrem de inconsistente, de difuze construcții identitar-etnice românești a ceea ce a mai rămas din minoritatea românească din Ungaria. De multe ori, numai drapelul tricolor românesc, care de câțiva ani flutură pe sediile autoguvernărilor locale sau pe clădirile școlilor bilingve, mai amintește că în acele localități au trăit odată români sau mai trăiesc încă câțiva bătrâni, care nu prea mai au cu cine vorbi românește.

De aceea, minoritatea românească din Ungaria nu se mai înscrie în trendul procesului de recuperare a identității etnice, atât de specific pentru minoritățile din Europa Centrală și Răsăriteană, după prăbușirea comunismului. Noua serialitate istorică a început prea târziu pentru acest grup etnic, într-un moment extrem de avansat al procesului asimilaționist, astfel încât, cu unele excepții individuale, în special în cazul unor intelectuali, dispariția grupului etnic românesc pare a fi un proces istoric ireversibil.

4. Ancheta de teren de la Apateu și Bedeu

În anul 2000 am întreprins, împreună cu un mic grup de studenți de la Facultatea de Sociologie și Asistență Socială a Universității din Oradea o anchetă de teren în unele sate cu comunități românești, din județul Hajdu-Bihar. Aceste sate sunt așezate în apropierea frontierei româno-maghiare. Menționez faptul că instrumentele de cercetare au fost elaborate atât în română cât și în maghiară (studenții care au efectuat ancheta de teren fiind cunoscători ai limbii

maghiare). În mod cu totul paradoxal, în comunități declarate românești, nu am putut utiliza varianta românească a instrumentelor de lucru, aproape toți respondenții răspunzând numai în maghiară la întrebări, fie dintr-o totală necunoaștere a limbii române (poate cu excepția unor cuvinte răzlețe), fie dintr-o slabă cunoaștere a acestei limbi, astfel încât o comunicare coerentă, sistematică, a fost posibilă numai în limba maghiară. Cercetarea s-a desfășurat în primul rând în localitatea Apateu, dar o anchetă de mai mici dimensiuni am desfășurat-o și la românii greco-catolici din Bedeu.

Ancheta de teren s-a desfășurat cu mari dificultăți de identificare a familiilor de români. Localitatea Apateu este o localitate în care există două confesiuni importante: ortodoxă și reformată (fiecare confesiune având și un lăcaș de cult). Pentru identificarea gospodăriilor românești am apelat la preotul acestei comunități, Origene Sabău (originar din localitatea Pișcolț, județul Satu Mare), care este și protopopul bisericilor ortodoxe românești din județul Hajdu-Bihar. Părintele protopop ne-a prezentat o listă a familiilor ortodoxe din localitate. Lista conținea în jur de 140 de familii ortodoxe, deci posibili români. Procedând la ancheta de teren, pe baza acestei liste (investigația s-a făcut pe capul gospodăriei sau soția acestuia, deoarece știam că tinerii nu mai știu românește și am plecat de la premisa că măcar cei în vârstă mai știu românește), au apărut dificultăți care nu puteau fi anticipate la debutul anchetei. În primul rând, așa cum am mai arătat, ancheta nu s-a putut desfășura, decât cu mici excepții, în românește, nici la acest nivel al vârstnicilor, din care unii mai știau româna, însă o română „de bucătărie”, cu multe maghiarisme și arhaisme, nefiind capabili să înțeleagă sensul unor expresii sau noțiuni românești. Chiar și aceste persoane care mai știau româna, nu o foloseau însă, ca limbă de comunicare în familie, de aceea nefiind obișnuite să vorbească românește își găseau foarte greu cuvintele și nu înțelegeau întrebările noastre. O altă categorie au reprezentat-o persoanele vârstnice, care deși se declară români și spun că știu românește, în realitate nu mai știu decât câteva cuvinte și câteva expresii în românește, nefiind capabile să poarte o discuție, cât de cât susținută, în limba română.

În al doilea rând, multe familii care erau înregistrate ca fiind ortodoxe de către părintele paroh, deși recunoșteau apartenența la ortodoxie (dată de botez, dar fără frecventarea bisericii), nu se mai considerau ca fiind familii de români (sau în cazul unor familii mixte, unul dintre soți, de religie ortodoxă, nu se mai considera român). Evident, cei aflați în asemenea situații, practic nu mai știu românește. Nedeclarându-se români, ei au fost eliminați din anchetă, astfel încât, finalmente, ancheta noastră nu s-a putut desfășura decât cu 33 de subiecți (capi de familie sau soții) din localitatea Apateu. În alte gospodării s-au înregistrat refuzuri de colaborare la ancheta sociologică, astfel încât, în asemenea cazuri, nu am reușit să identificăm caracteristicile lor etnice, însă este

de bănuț că în majoritatea cazurilor este vorba actualmente de familii de maghiari ortodocși.

La Bedeu ancheta a fost și mai dificilă datorită faptului că preotul greco-catolic fiind maghiar și neștiind limba română nu ne-a oferit nici o informație despre posibiii vorbitori de limba română existenți în localitate (inițialmente preotul ne-a spus că în localitate nici nu sunt români, ca apoi să accepte, totuși, că sunt unele persoane, iar despre istoria satului, populat altădată numai de români greco-catolici ne-a spus o poveste extrem de fantezistă, pe care am înregistrat-o în interviul realizat cu domnia sa). După discuția cu preotul greco-catolic, ieșind derutați pe ulițele satului am întreat o femeie, în românește, dacă există o autogovernare locală a românilor. Surprinsă de faptul că o întrebăm în românește, ne-a răspuns imediat, tot în românește, într-o română destul de bună, că există o autogovernare locală și ne-a îndrumat la casa doamnei directoare Elena Szilagy, care este și președinta autogovernării locale. Cu ajutorul dânzei am obținut apoi adresele a opt persoane, cu care am realizat mica anchetă din Bedeu. Între timp, ajungând de mai multe ori din nou la Bedeu, am găsit noi persoane care vorbeau bine românește, chiar dacă și aici româna nu mai este limbă de comunicare interpersonală. Spre exemplu, Pantya (Pantea) Maria, o bătrână de peste 70 de ani, căruia i-a murit soțul de puțină vreme, vorbește excepțional românește, într-un grai arhaic de Bihor, conservat la momentul 1918, fără contact cu româna din țară. Dialogul cu această bătrână a fost extrem de vioi, dovadă a faptului că a vorbit tot timpul limba română. Numai unele neologisme maghiare, cărora nu le știe corespondentul românesc și sună straniu pentru urechea celui din România, ne trezesc brusc la realitate, amintindu-ne că ne găsim în fața unuia dintre ultimii supraviețuitori reali (și nu declarați) ai românilor din Ungaria și nu într-un timp de odinioară, de la începutul secolului al XX-lea, când graiul acestei țărânci din Bedeu era graiul obișnuit al tuturor românilor din părțile de la vest de Carpații Apuseni. Bătrâna Pantya Maria se plângea că de la moartea soțului nu prea mai are cu cine vorbi românește, cu vecinii vorbind ungurește, iar cei câțiva bătrâni, vorbitori de română, care au mai rămas în sat (dintre care unul a fost interviuat de noi), stau prea departe ca să se mai întâlnească des și să mai schimbe cu ei câteva cuvinte în românește.

*

În cele ce urmează vom prezenta rezultatele obținute din ancheta de teren. Datorită faptului că nu avem decât 41 de subiecți în cadrul anchetei, nu am putut să procedăm la un tratament statistic complex al bazei de date obținute; nu vom folosi nici măcar exprimarea în procente a tendințelor rezultate ci vom opera numai cu valori absolute.

5. Ambiguitatea autodefinitiei etnice

Aflați în centrul unui proces de pierdere a vechii identități etnice și de reconstrucție identitară, eticheta etnică de „român”, aplicată inițialmente de noi persoanelor de religie ortodoxă sau greco-catolică din cele două sate nu are o relevanță absolută în cercetarea de teren. Dimpotrivă, în încercările de definire a ceea ce sunt „românii” din Ungaria și de autodefinire a persoanei intervievate, răspunsurile, de multe ori evazive, acoperă un număr mare de etichete definiționale, câteodată surprinzătoare pentru cercetător. Pe de altă parte, se constată o diferență interesantă între ceea ce am putea numi o definiție generică, caracteristică pentru ansamblul grupului etnic și o definiție autoidentitară, vizând propria persoană. Această diferență se manifestă prin tendința de a defini grupul etnic (românii) ca o entitate diferențiată, specifică, față de restul populației Ungariei, în timp ce în cazul autodefinitiei etnice se manifestă, mai degrabă, o tendință de autodefinire prin încercarea de diminuare, dacă nu chiar de anulare a vechii identități etnice. Astfel urmărind să surprindem ce sunt, ca grup etnic, românii din Ungaria, s-a obținut următorul evantai de răspunsuri:

- cetățeni maghiari de origine română: 26 de răspunsuri;
- maghiari de origine română: 6 răspunsuri;
- alte răspunsuri: 9 subiecți.

Deci, mai mult de jumătate dintre subiecți consideră că românii din Ungaria sunt cetățeni maghiari, care au o notă specifică, faptul că sunt de origine română. Autodefiniturile etnice ale persoanelor intervievate arată însă existența unor abateri față de situația de mai sus. Astfel, s-au constituit următoarele categorii de autodefinire:

- cetățean maghiar de origine română: 18 răspunsuri, față de cele 26 anterioare;
- maghiar de origine română: 12 răspunsuri, față de cele 6 din definirea generică;
- maghiar de altă origine: 11 răspunsuri;

Se poate observa că în privința autodefinitiei scade ponderea celor care se autodefinesc ca cetățeni ai statului maghiar, dar de origine română și crește ponderea celor care se autodefinesc ca maghiari, chiar dacă prin origine, provin din antecesorii români; unii subiecți deși provin din părinți români, se consideră maghiari de altă origine decât cea maghiară, deci încearcă să nu expliceze faptul că sunt de origine română. Deci mai mult de jumătate dintre ortodocșii sau greco-catolicii intervieuți și care, fără îndoială provin din părinți români accentuează faptul că sunt, în primul rând maghiari, dar de origine nemaghiară (română) sau nu-și explicitează originea.

În continuare vom încerca să vedem legătura dintre etnicitate și apartenența națională. Și aici se poate constata faptul că originea etnică a părinților nu constituie un criteriu important de autodefinire a apartenenței

naționale. Astfel, numai un singur subiect se declară român, aparținând națiunii române, în timp ce 10 subiecți se declară maghiari, aparținând națiunii maghiare, iar 23 de persoane se declară ca fiind români, ca origine, dar aparțin națiunii maghiare. Desigur, în această ultimă situație, oarecum paradoxală, elementul central al autodefinirii nu este originea ci modelul cultural-educational, în care este situată persoana, iar acesta este, fără îndoială, cel al culturii maghiare.

La constatările de mai sus, privind complexitatea și ambiguitatea criteriilor de autodefinire etnică trebuie adăugat și factorul lingvistic, respectiv limba maternă autodeclarată de respondentul greco-catolic sau ortodox. Astfel, din cei 41 de subiecți, 33 declară ca limbă maternă, limba română, iar 8 au ca limbă maternă limba maghiară. Izolând cei 33 de subiecți care declară româna ca limbă maternă, gradul de cunoaștere a limbii materne este astfel autoapreciat:

- vorbește, scrie și citește fluent: 10 subiecți;
- vorbește fluent, dar scrie și citește slab: 3 subiecți;
- vorbește fluent, dar nu știe să scrie sau să citească: 5;
- vorbește foarte slab, nu scrie și nu citește: 11 subiecți;
- nu vorbește: 4 subiecți.

Deci, aproape jumătate dintre cei care declară româna ca limbă maternă nu cunosc practic această limbă (15 subiecți). În privința gradului de cunoaștere a limbii române de către ceilalți respondenți ne este foarte greu să ne pronunțăm, deși declară că vorbesc fluent româna. Într-adevăr în ancheta noastră am întâlnit câteva persoane care vorbesc foarte bine românește, însă așa cum am mai spus, chiar din informații furnizate de subiecți, numai un singur cuplu familial din Apateu mai vorbește în casă românește, ceilalți preferând maghiara. La Bedeu am întâlnit mai multe persoane care vorbesc foarte bine româna, nu știm însă în ce măsură folosesc această limbă ca limbă de comunicare interpersonală curentă.

Încercând să surprindem logica internă a mecanismelor de autodefinire etnică am analizat ponderea statistică a dimensiunilor în funcție de care se orientează procesele de autodefinire. Pentru mai mult de jumătate (23 de subiecți), instanța de legitimare etnic-identitară este originea etnică a tatălui (13 subiecți), respectiv limba maternă a tatălui (10 subiecți), deci mecanismul de autoidentificare etnică este de tip patern, ceea ce scoate încă o dată în evidență slaba relevanță empirică a noțiunii de limbă maternă, în asemenea arii de etnicitate ambiguă. Alte criterii în funcție de care se face autodefinirea etnică sunt: limba mai folosită de el (3 cazuri), limba vorbită în familie (3 cazuri), limba maternă a mamei (2 cazuri), limba învățată la școală (2 cazuri), voința individului de autoidentificarea etnică, indiferent de origini (2 cazuri) etc.

Așa cum am arătat anterior, din cei 41 de subiecți de religie ortodoxă sau greco-catolică, 9 se declară ca având limba maternă maghiara, iar o parte dintre

ei se declară maghiari și o parte români (evident, ei nu știu însă limba română). Am eliminat această categorie din analiză și în continuare vom încerca să vedem în ce măsură ceilalți 33 de subiecți au studiat la școală în limba maternă mai corect spus dacă au studiat la școală limba maternă, fiindcă în Ungaria materiile școlare se făceau în maghiară și numai câteva ore pe săptămână se făcea limba română (în prezent, în unele școli, cum este școala bilingvă din Bedeu, alături de limba română se mai fac în românește sportul și educația tehnologică). Iată cum se distribuie răspunsurile persoanelor intervievate în funcție de faptul că au studiat la școală limba maternă (româna):

- da: 17 subiecți;
- nu, fiindcă nu a avut posibilitatea: 15 subiecți;
- a putut, dar a vrut numai în maghiară: 1 subiect.

Deci aproape jumătate dintre subiecți nu au studiat limba română la școală, fiindcă nu au avut posibilitatea să o facă. Cei 17 subiecți care au studiat limba română la școală, au făcut această limbă următorul număr de ani de școlarizare :

- o clasă: un subiect;
- două clase: 2 subiecți;
- 3 clase: 1 subiect;
- 6 clase: 4 subiecți;
- 7 clase: 2 subiecți;
- 8 clase: 4 subiecți;
- 12 clase: 3 subiecți (dintre care unul a făcut și învățământ superior, fiind profesor de limba română).

Putem constata că socializarea cu modelele culturale ale limbii și culturii române s-a realizat cu totul insuficient. O parte dintre subiecții intervievați nu au studiat la școală limba română, iar cei care au studiat-o au făcut un număr mic de ani de școlarizare; numai 9 subiecți au făcut între 7-12 clase în care au studiat și limba română. Aceste constatări cred că explică, alături de alte cauze, procesul asimilaționist al minorității române din Ungaria. Atâta vreme cât a mai fost folosită în familie, limba română a fost o „limbă de bucătărie”, un mijloc de comunicare interpersonală, membrii minorității române din Ungaria (cel puțin din zona cercetată) fiind privați de accesul la valorile culturii române, la literatura română, istoria română și, în general, la tradițiile culturale românești. Accesul la produsul superior al unei limbi, care este cultura, nu se putea realiza decât prin instituția socializării școlare. O asemenea instituție a minorității românești nu a funcționat însă în statul maghiar. În asemenea circumstanțe în care nici biserica nu a fost un instrument de conservare etnică, s-a produs o erodare a statutului valoric al limbii române, care treptat, este desconsiderată și din ce în ce mai slab cunoscută de generațiile mai tinere, intrate după anii 60 în fluxul noilor modele ale modernității.

BIBLIOGRAFIE

1. James Patterson, *Minoritatea românească în curs de dispariție în Ungaria* (studiu tradus de Dorel Abraham, în *Sociologie Românească*, Seria nouă, Anul II, nr. 1-2, p. 45-48, București, 1991
2. Gheorghe Șișeștean, *Etnie, confesiune și căsătorie în nord-vestul Transilvaniei*, Editura Caiete Silvane, Zalău, 2002
3. Gheorghe Șișeștean, *Românii din Ungaria-2001. Studiu de caz*, revista *Limes*, anul IV, nr. 1-2 (13-16), Zalău, 2001
4. Bod Tamás, *Minoritatea românească din Ungaria*, 2001, <http://www.gordian.ro>

ANEXE

Registrul căsătoriilor Apatu 1930-2000

Data căsătoriei	Numele mirelui și miresei	Locul nașterii mirelui și miresei	Religia	Starea civilă	Numele părinților
1930, ian.	Blága Lőrincz Leó Iulianna	Apatu Apatu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Blága Lőrincz Laczó Katalin Leó Tivádar Márucz Virág
1930, ian.	Berke Iános Kövári Hermina	Apatu Apatu	Ortodox Ortodox	Văduv Nec.	Berke Iános Fazekas Anna (mama miresei)
27 ian, 1930	Kövári Iózsef (n. 23. 01. 1902) Lázár Iulianna (n. 19. 03. 1912)	Apatu Apatu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Kövári Iános Trippon Katalin Lázár Mózes Berke Maria
08. 02. 1930	Vancsa Iános 04. 01. 1905 Drimba Iulianna 06. 10. 1911	Bedeu Apatu	Greco-cat Ortodox	Nec. Nec.	Vancsa Iános Tabora Maria Drimba Iános Berke Kata
17. 02. 1930	Csora Mozes 24. 06. 1908 Kövári Mária 19. 12. 1909	Apatu Apatu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Csora Mozes Ábrudan Mária Kövári Iános Komacsi Virág
18. 08. 1930	Nyerita Gyorgy 16. 07. 1908 Kalugyer Ilona 17. 03. 1910	Săcal Apatu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Nyerita Iános Erdei Katalin Groza Maria (mama miresei)
11. 10 1930	Groza Sandor Puj Mária	Apatu Săcal	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	
10. 01. 1931	Dürgő Gyula 22. 05. 1907 Drimba Piroska 10. 12. 1910	Komadi Apatu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Dürgő Iozsef Pintye Mária Drimba Tivádar Czegle Maria

23. 03. 1931	Kurucz Gyorgy 07. 09. 1899 Budai Katalin 05. 03. 1912	Jaca Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Kurucz György Pintye Klára Budai Mihály Blága Mária
23. 03. 1931	Maroska Mihály 09. 09. 1906 Kiss Mária 03. 08. 1911	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Maroska László Iszály Virág Kiss Sándor Mangro Virág
04. 06. 1931	Blága Iános 21. 03. 1906 Papp Mária 10. 12. 1910	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Blága Lőrincz Láczkó Katalin Papp Lőrincz Csora Ilona
08. 08. 1931	Laczko Miklos 11. 08. 1908 Kiss Mária 11. 02. 1912	Apateu Apateu	Ortodox Ortodoc	Nec. Nec.	Láczko Miklos Iuhász Virág Kiss Iános Drimba Virág
31. 08. 1931	Guj Iános 22. 04. 1902 Kiss Virag 03. 03. 1909	Komadi Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Guj Iános Hodosán Anna Kiss György Fülöp Anna
24. 10. 1931	Maczok Mihály 26. 04. 1909 Kacsora Mária 01. 03. 1913	Săcal Magyar Homorog	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Maczok Iános Pantyl Katalin Kacsora Iozsef Farkas Iuliánna
28. 12. 1931	Papp Iános 28. 05. 1898 Blága Iulianna 01. 05. 1891	Magyar Homorog Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Paap György Erdei Mária Blága Iános Atym Virág
08. 12. 1931	Kalugyer Iozsef 24. 01. 1998 Iuhász Mária 18. 08. 1899	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Kalugyer Iozsef Doba Virág Iuhász Imre Blága Virág
25. 01. 1932	Czegle Ianos Goran Etelka	Apateu Săcal	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Czegle Iános Trippon Katalin Goran Péter (tatal fetei)
11. 02. 1932	Torzsa Péter 16. 12. 1907 Szonya Rozalia 18. 04. 1912	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Torzsa Péter Pantya Iulianna Szonya György Gordán Anna
04. 05. 1932	Vasarkely Sándor 02. 07. 1907 Kiss Hermina 09. 09. 1913	Săcal Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Vasarkely Iános Gál Lina Kiss Mihály Szonya Anna
12. 11. 1932	Szilágy Iános 20. 03. 1907 Drimba Mária 21. 09. 1914	Komadi Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Szilágyi Iános Pintye Zsófia Drimba Iános Trippon Katalin

24. 03. 1933	Czegle Péter 04. 02. 1908 Kiss Ilona 09. 05. 1914	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Czegle Péter Irimi Iulianna Kiss Iános Farkas Mária
12. 06. 1933	Papp Lőrincz 11. 12. 1907 But Iulianna 05. 05. 1912	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Papp Lőrincz Csora Ilona Butt Demeter Kövári Iuli
10. 09. 1933	Nagy Márton Gáll Etelka	Pelbathid (!) Săcal	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Nagy György Ianra Mária Gáll Mozes Ardeyelean Iulianna
28. 12. 1933	Kiss Gyorgy 22. 05. 1904 Gitye Virag 12. 03. 1903	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Kiss Demeter Pántya Mária Gitye Iános Kövári Virág
28. 12. 1933	Gitye Tivádar 1900 Kiss Iulianna 1905	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Gitye Iános Kövári Virág Kiss György Fülöp Anna
17. 02. 1934	Czegle Lőrincz 25. 07. 1909 Bottó Iulianna 13. 07. 1911	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Czegle Tivádar Trippon Katalin Bottó Lőrincz Gerdan Flóra
22. 03. 1934	Iuhasz Iozsef 23 ani Szakadat Mária 18 ani	Biharkereszt es —	Ortodox Otodox	Nec. Nec.	Iuhasz Iozsef
28. 04. 1934	Bottó Lőrincz Kurucz Róza	Apateu Jaca	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Bottó Lőrincz Gerdan Virág Kurucz György Pintye Klára
28. 04. 1934	Papp Péter 02. 03. 1909 Kalugyer Mária 10. 12. 1908	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Papp Péter Farkas Virág Kalugyer Sandor Groza Mária
19. 05. 1934	Butt Sándor 15. 05. 1905 Berke Mária 10. 02. 1912	Magyar Homorog Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Butt Tivádar Tipanucz Zsofia Berke Iános Butt Virág
31. 05. 1934	Papp Sándor 19. 06. 1909 Kövári Iuliána 10. 06. 1906	Apateu Zsaday	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Papp Sándor Iuhász Virág Kövári Tivádar Butt Virág
22. 09. 1934	Magyary Iánosi Huli Virag Piroska	Berettyujfalu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Magyary Iános Lengyel Zsófia Huli Gergely Gall Mária

26. 12. 1934	Iuhasz Iános 15. 01. 1911 Lázár Iulianna ! . 06. 1911	– –	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Iuhasz Iános Abrudán Ilona Lázár Demeter Abrudán Katica
1. 06. 1935	Georgiu Szaporan Iulianna Mezei	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Ioan Soporan Floarea Pap Demetriu Mezei (tatăl miresei)
20. 06. 1935	Ioan Papp Mărie Drimbe	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Văduv Văduv	Georgiu Papp Mari Erdei Ioan Drimbe Katica Berke
22. 06. 1935	Ioan Trippon 25. 09. 1911 Maria Kovari 12. 01. 1914	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Tripon (?) Floarea Barna Mihai Kővari Katalina (?)
28. 08. 1935	Vasilie Pintye 1914 Marie Veres 1919	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Vasile Pintye Katalina Brumaru Katica Lazar (mama fetei)
21. 09. 1935	Petru Argyelan 02. 11. 1908 Rozalie Pintye 18. 02. 1919	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Petru Argyelan Sofia Petru Georgiu Pintye Mărie Trippon
31. 12. 1935*	Petru Țegle 36 ani Floarea Șinca 26 ani	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Florian Țegle Mărie Blaga Iosif Șinca Floarea Cociubei
30. 01 1936	Florian Pap 06. 03. 1909 Mărie Drimba 28. 08. 1908	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Georgiu Pap Mărie Erdei Florian Drimba Floare Berke
01. 02. 1936	Petru Pap Floare Kalugyer	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Teodor Pap
01. 02. 1936	Alexandru Iuhasz Iuliana Kovari	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Irimie Iuhasz Floare Blaga Irimie Kovari Floare Boto
09. 05. 1936	Georgiu Botto Iuliana Prekup	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Michail Botto Floarea Kiss Ioan Prekup (tatăl fetei)
11. 06 1936	Ioan Kovari Floarea Lazar	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Ioan Kovari Mărie Berke Teodor Lazar (tatăl fetei)

* S-au încheiat la 31 decembrie anul Domnului 1935 – Grigorie Mureșan-paroh

28. 09. 1936	Georgiu Argyelean Katalina Papp	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Ioan Ardyelan (tatăl băiatului) Teodor Papp (tatăl fetei)
10. 10. 1936	Ioan Kiss Rosalia Kalugyer	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Ioan Kiss (tatăl băiatului) Alexandru Kalugyer Mărie Groza
28. 12. 1936*	Ioan Iuhasz Floarea Argyelean	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Vădu- vă	Ioan Iuhasz (tatăl băiatului) Alexandru Ardyelan (tatăl fetei)
11. 01. 1937	Alexandru Lazăr Ileana Berke	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Moisie Lazar Mărie Berek Teodor Berke Ana Kalugyer
13. 03. 1937	Emerik Veres Etelka Hodoșan	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Georgiu Vereș Katica Lazar Ioan Hodoșan
05. 05. 1937	Michail Marușka Katalina Lazar	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Văduv Nec.	Vasilie Marușka Floarea Iszaly Demeter Lazar Katița Abrudan
15. 05. 1937	Eugeniu Papp Iuliana Csorba	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Ioan Burzur Ana Papp Moisie Ciorba Floarea Buj
26. 06. 1937	Iuliu Gál Krisztina Buj	Jaca Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	
10. 07. 1937	Szever Szakadati Krisztina Berke	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nevas- tă	Demetriu Szakadati (tatăl băiatului) Florian Berke Floarea Berke
02. 10. 1937	Ioan Pintye Elisabeta Kovacs	Apateu Magyarhom orog	Ortodox Romano- catolică	Nec. Nec.	Vasilie Pintye Katița Brumar Iosif Kovacs Szofia Zsuzsa
16. 10. 1937†	Iosif Kiss Iuliana Veres	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Ioan Kiss Mărie Farkas Georgiu Vereș Katalina Lazar

* S-au încheiat la Decembrie 31 anul Domnului 1936, Grigorie Mureșan-paroch.

† S-au încheiat la 31 decembrie anul Domnului 1937, Grigorie Mureșan-paroch.

19. 02. 1938	Teberan Mihai Catalina Pap	Magyarhom orog Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Georgiu Teberan Catalina Erdei Pap Petru Floare Farkas
26. 02. 1938	Vasilii Magyari Rozalia Tripon	Biharkereszt es Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Demetriu Magyari Floarea Panya Georgiu Tripon Iuliana Tabora
04. 05. 1938	Ioan Moldovan Luiza Szakadati	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Iosif Moldovan Ana Farkas Demetriu Szaka Catalina Dormer
07. 05. 1938	Florian Guj Iuliana Pap	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Crăciun Guj Mărie Călugăr Georgiu pap Iuliana Drimba
03. 09. 1938	Ioan Drimba Ileana Csora	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Ioan Drimba Mărie Tripon Moisie Csora Mărie Abrudan
10. 09. 1938*	Vasile Gorbedi Marie Iuhasz	Săcal Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Ne- vastă	Ioan Gurbădan Iuliana Drimba Ioan Iuhasz Mărie Torjie
02. 1939	Drimba Ianos Floare Szonya	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Văduv Nec.	Drimba Ioan Catalina Farago Georgiu Sonya Ana Gerdan
02. 1939	Ioan Kalugyer Iuliana Pantya	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Alexandru Kalugyer Mărie Groza Ioan Pantya Iuliana Boto
02. 1939	Ioan Iuhasz Iuliana Berke	Berekbőször mény Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Ioan Iuhasz Floarea Argyelan Florian Berke Mărie Gitye
18. 02. 1939	Emerich Goron Iuliana Kis	Jaca Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Iosif Goron Mărie Murguj Petru Kis Mărie Berke
11. 11. 1939	Gavril Iuhasz Iuliana K. Szakadati	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Emerich Iuhasz Floarea Blaga Ioan Szakadati Floarea Lazar

* S-au încheiat la 31 decembrie anul domnului 1938, Grigorie Mureșan-paroch.

18. 12. 1939*	Ioan Botto Szofie Iuhasz	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Michail Botto Floarea Kis Ioan Iuhasz Katlina Berke
03. 02. 1940	Gergiu Veres Mărie Berke	Mezőpeterd Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	? Florian Berke Mărie Gitye
17. 02. 1940	Georgiu Drimba Floare Cegle	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Concu binați	? Ioan Cegle Ecaterina Tripon
02. 03. 1940	Georgiu Groza Floarea Pap	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	
02. 03. 1940	Alexandru Kovari Elena Berke	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Emerich Kovari Floarea Boto Ioan Berke Floarea Berke
14. 02. 1941	Berke Ianos n. 1915 Manok Anna n. 1923	Apateu Sacal	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Berke Iános Leó Katalin Manok Mihály Rocska Mária
01. 03. 1941	Kacsora Ianos Kalugyer Ilona	Roit Kőrössze- gapati	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Kacsora Lázár Lázár Katalin Kalugyer Iános Lázár Ilona
05. 11. 1942	Lankan Demeter Trippon Mária	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Lankan Lőrinc Bondar Iulianna Trippon Iános Barna Virág
04. 02. 1943	Kővári Mihály Kiss Mária	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Kővári Mihály Berke Katalin Kiss Lőrinc Papp Róza
16. 05. 1943	Trippon György 31 ani Ianosdan Kátalin 21 ani	Apateu Marciháza	Ortodox Ortodox	Ne. Nec.	Trippon György Tábora Iuliana Ianosdan Lőrinc Hacopan Virág
04. 09. 1943	Botto Péter Drimba Ilona	Kőrössze- gapati Korössze- gapati	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Bottó Mária (mama fetei) Drimba György Sinka Mária
1945	Florian Berche 28 ani	Apateu	Ortodox	Nec.	Ioan Berche Leu Cătălina

* S-au încheiat la 31 Decembrie anul Domnului 1939, Grigorie Mureșan-paroch.

	Hermina Blaga 23 ani	Apateu	Ortodox	Nec.	Alexandru Blag Maria Luncan
1945*	Gheorghe Pop Lucreția Berche	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Ioan Pop Iuliana Blaga Petre Berche Iuliana Tincău
22. 04. 1946	Alexandru Țegle 25 ani Iuliana Pop 20 ani	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Petru Țegle Iuliana Irimi Petru Pop Floarea Călugăr
22. 04. 1946	Ioan Budai 25 ani Iuliana Berche 22 ani	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Mihai budai Marie Blagaâ Ioan Berche Iuliana Luncan
11. 05 1946	Sonea Teodor 24 ani Kivari Iuliana 21 ani	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Petru Sonea Elena Drimba Irimia Chivari Iuliana Ghitea
02. 11. 1946	Ioan Teberan 22 ani Mariea Drimba 20 ani	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Văd. Cătălina Pante Văd. Cătălina Drimba
02. 11. 1946	Iosif Geoara 24 ani Floarea Gâtea 21 ani	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Moisie Geoara Abrudan Mărie Teodor Gâtea Iulianna Chiss
10. 11. 1946	Teodor Sonea 28 ani Iuliana Drimba 26 ani	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Văd. Marica Chivari Ioan Drimba Maria Drimba
25. 01. 1947	Gheorghiu Raț 22 ani Marie Țeț	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Gheorghiu Raț Marica veres Vasile Țeț Marica Silaghi
25. 01. 1947	Alexandru Berche 20 ani Hermina Groza	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Teodor Berche Anna Călugăr Petru Groza Floarea Trippon
22. 02. 1947	Alexandru Drimba 28 ani Maria Papp 20 ani	Cheresig Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Florian Drimba Iulian Trippon Florian Papp Floarea Sandor
18. 10. 1947	Iosif Chiș 28 ani	Apateu	Ortodox	Nec.	Petru Chiș Iuliana Berche

* Prezentul registru se încheie prin 31 Dec. 1945, Ioan Foltiș, preot administrativ în Apateu.

	Maria Chiș 19 ani	Apateu	Ortodox	Nec.	Gheorghe Chiș Floarea Ghitea
08. 11. 1947	Ioan Țegle 34 ani Iuliana Berche 21 ani	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Petru Țeghle Iuliaa Irimi Florian Berche Floarea Berche
13. 11 1947	Alexandru Țeț 24 ani Maria Buiu 18 ani	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec..	Vasile Țeț Maria Silaghi Ioan Buiu Iuliana Iuhas
15. 11. 1947	Alexandru Deberan 25 ani Maria Silaghi 23 ani	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Gheorghe Deberan Ecaterina Pantea Mihail Silaghi Maria Lazăr
2. 10. 1948	Ioșif Pinte 25 ani Floarea Chișiu 20 ani	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Vasile Pinte Ecaterina Brumaru Floarea Chișiu
11. 11. 1948	Ioan Irimi 25 ani Maria Berche 22 ani	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Gheorghe Irimi Maria Drimba Ioan Berche Iuliana Lunceanu
26. 02. 1949	Emeric Brumaru 22 ani Iuliana Iuhas 21 ani	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Emeric Brumaru Iuliana Cheovari Petru Iuhas Maria Cheovari
21. 05 1949	Ioan Oșorhanu 24 ani Maria Silaghi 18 ani	Săcal Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Moise Oșorhanu Iuliana Goron Alexandru Silaghi Maria Pap
21. 05 1949	Alexandru Tripon 27 ani Maria Pap 20 ani	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Ioan Tripon Floarea Barna Florian Pap Maria Drimba
21. 05. 1949*	Gheorghe Drimba 49 ani Floarea Chivari 42 ani	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Florian Drimba Floarea Berche Mihail Chivari Ecaterina Berche
18. 02. 1950	Alexandru F. Drimba 28 ani Maria Goron 26 ani	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Ioan F. Drimba Ecaterina Berche Alexandru Goron Maria Drimba
28. 10. 1950	Gheorghe Groza 29 ani	Apateu	Ortodox	Nec.	Gheorghe Groza Floarea Pap

* Încheiat azi 31 decembrie 1949.

	Floarea Berche 22 ani	Apateu	Ortodox	Nec.	Gheorghe Berche Floarea Drimba
28. 10. 1950	Alexandru Galu 30 ani Maria Ghitea 17 ani	Săcal Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Ioan Galu Maria Crăciun Teodor Ghitea Iuliana Chișiu
04. 11. 1950	Alexandru Chivari Iuliana Trippon	Apateu Kömösd	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Alexandru Chivari Elena Berche Gheorghe Trippon Ecaterina Iuliana Tabora
4. 11. 1950*	Ioan Haniș 24 ani Rozalia Chivari 21 ani	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Teodor Haniș Maria Groza Ioan Chivari Ana Botău
25. 02. 1951	Teodor Rocsin 26 ani Elena Oșorhanu 16 ani	Micherechi Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Vasile Rocsin Maria Marc Ambrozie Oșorhanu Maria Drimba
02. 06. 1951	Teodor Irimie 26 ani Ermina Goron 21 ani	Apateu Săcal	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Teodor Irimi Maria Butu Alexandru Goron Maria Drimba
02. 06. 1951	Dimitrie Berche 25 ani Elena Bonariu 20 ani	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Dimitrie Berche Maria Chivari Bonariu Moise Veronica Drimba
11. 06. 1951	Iosif Cardoș 20 ani Irina Marușca 17 ani	Vekerd Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Petru Cardoș Ecaterina Fărcaș Mihai Marușca Maria Chișiu
03. 02. 1952	Dimitrie F. Berche 26 ani Iuliana Chișiu 23 ani	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Petru F. Berche Elena Tripon Mihai Chișiu Ana Sonea
07. 02. 1952	Ioan Luncan 42 ani Iulianna Butt 40 ani	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Văduv Vădu- vă	Ioan Luncan Maria Țegle Dimitrie Butt Iuliana Chivari
07. 02. 1952	Gheorghe Rugaci 51 ani Iuliana Gal 44 ani	Apateu Săcal	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Pavel Rugaci Ana Țigle Mihai Gal Ana Foar

* Încheiat la 31 decembrie 1950.

07. 02. 1952	Ioan Magău 34 ani Iuliana Săcădat 32 ani	Magyar- homorog Săcal	Ortodox Ortodox	Nec. Vădu- vă	Gheorghe Magău Floarea Drimba Ioan Săcădat Floarea Lazăr
07. 02. 1952	Petru Papp 29 ani Maria Chivari 25 ani	Apateu B.bősör- mény	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Petru Papp Floarea Călugăr Iosif Chivari Ana Fazecaș
07. 02. 1952	Gheorghe Papp 27 ani Etelca Pui 28 ani	Apateu Săcal	Ortodox Ortodox	Văduv Nec.	Ioan Papp Iuliana Blaga Alexandru Pui Maria Săcădat
07. 02. 1952	Dumitru Pantea 33 ani Maria Urs 29 ani	Apateu Cresteș (B. Keresztes?)	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Ioan Pantea Iuliana Botău Dumitru Urs Floarea Chivari
07. 02. 1952	Ioan Raț 30 ani Ana Berche 29 ani	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Simion Raț Floarea Bui Toma Berche Maria Ghelan
07. 02. 1952	Ioan Torgea 30 ani Iulianna Călugăr 23 ani	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Ioan Torgea Iulianna Pantea Mihai Călugăr Floarea Chiș
07. 02. 1952	Ioan Blaga 29 ani Erminia Drimba 22 ani	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Florian Blaga Iuliana Leo Gheorghie Drimba Ecatarina Ghitea
23. 02. 1952	Petru Berche 31 ani Floarea Chișiu 24 ani	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Petru Berche Elena Trippon Mihai Chișiu Ana Sonea
23. 02. 1952	Gheorghe Rugaciu 21 ani Iuliana Drimba 21 ani	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Gheorghe Rugaciu Elena Galu Gheorghe Drimba Maria Șinca
19. 01. 1953	Petre Precup 27 ani Maria Bonați 30 ani	Săcal Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec,	Ioan Precup Ana Durgheu Moise Bonați Maria Achim
14. 02. 1953	Ioan Berche 24 ani Elena Torgea 16 ani	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Ioan Berche Iuliana Luncanu Petru Torgea Rozalia Sonea
20. 06. 1953	Moise Magău 28 ani Ileana Drimba 22 ani	M. Homorog Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Mihai Magău Maria Gligor Ioan Drimba Iulianna Drimba

02. 01. 1954	Florian Pop 24 ani Ermina Berche 21 ani	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Florian papp Maria Drimba Ioan F. Berche Ermina Chivari
!14. 01. 1954	Dimitrie Lazăr 33 ani Maria Iuhas 23 ani	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Dimitrie Lazăr Ecaterina Abrudan Alexandru Iuhas Iuliana Chivari
06. 02. 1954	Ștefan Lazăr 24 ani Floarea Guiu 21 ani	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Ștefan Lazăr Margareta Veres Teodor Guiu Floarea Lazăr
08. 02. 1954	Petru M. Berche 32 ani Maria Irimi 27 ani	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Petru M. Berche Iuliana Ticău Teodor irimi Maria But
06. 03. 1954	Ioan Chișiu 23 ani Erminia Marușca 19 ani	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Florian Chișiu Rozalia Pap Mihai Marușca Maria Chișiu
06. 06. 1954	Gheorghe Chișiu 25 ani Elena B. Papp	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Gheorghe Chișiu Floarea Ghitea Petru B. Papp Floarea Călugăr
13. 11. 1954	Atym Ioan 26 ani Ecaterina Țeș 19 ani	Mezőpeterd Zsadány	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Ioan Atym Ecaterina Maghiar Vasile Țeș Elena Buiu
13. 11. 1954	Ioan B. Papp 25 ani Iuliana Pantea 23 ani	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Petru Papp Floarea Călugăr Toma Pantea Iuliana Blaga
27. 12. 1954	Petru Chiș 24 ani Erminia Silaghi 21 ani	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Petru Chiș Iuliana Berche Mihail Silaghi Maria Lazar
30. 12. 1954	Ioan But 24 ani Ecaterina Berche 23 ani	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Dimitrie But Floarea Achim Gheorghe Berche Floarea Drimba
01. 05. 1955	Alexandru Iuhas 23 ani Erminia Chișiu 18 ani	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Alexandru Iuhas Iuliana Chivari Gheorghe Chișiu Floarea Ghitea
12. 11. 1955	Gheorghe Papp 25 ani Ileana Iuhas 17 ani	Mezőpeterd Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Iosif Papp Carolina Achim Alexandru Iuhas Maria (?)

12. 11. 1955	Ioan Guiu 23 ani Maria Lazăr 18 ani	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Ioan Guiu Floarea Chișiu Alexandru Lazar Elena Berche
13. 11. 1955	Ioan Berche 25 ani Maria Berche 16 ani	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Petru Berche Iuliana Tincău Iuliana Berche (mama fetei)
14. 11. 1955	Iosif Toth 24 ani Elena Guiăș 19 ani	Adaszlevel Apateu	Romano- catolic Ortodox	Nec. Nec.	Francisc Toth Sofia Kovacs Iosif Guiăș Papp Carolina
21. 01. 1956	Emeric Dan 27 ani Ecaterina Pap 23 ani	M. Homorog Apateu	Romano- catolic Ortodox	Nec. Nec.	Gheorghe Dan Carolina Țeglea Petru Pap Floare Călugăr
17. 03 1956	Petru Călugăr 24 ani Erminia Ardelean 20 ani	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Teodor Călugăr Lazar Elena Gh. Ardeleanu Ecaterina Papp
06. 05. 1956	Nicolaie Lațcău 24 ani Maria Isai 16 ani	Apateu Săcal	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Ion Lațcău Hermina Chivari Alexandru Isai Maria Pantea
30. 06. 1956	Ioan Săcădat 28 ani Veronica Chivari 24 ani	Săcal Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Ioan Săcădat Maria Drimba Emeric Chivari Iuliana Ghitea
09. 06. 1957	Florian Țeglea 22 ani Ecaterina Gui 17 ani	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Florian Țeglea Iuliana Botău Teodor Gui Floarea Lazăr
24. 08. 1957	Ioan Butu 20 ani Elena Groza 20 ani	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Alexandru Butu Maria Berche Ioan Groza Floarea Berche
10. 11. 1957	Ioan Chișiu 23 ani Maria Groza 18 ani	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Gheorghe Chișiu Floarea Ghitea Ioan Groza Floarea Berche
15. 02. 1958	Ioan Ghitea 30 ani Lucreția Blaga 18 ani	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Teodor Ghitea Iuliana Chișiu Ioan Blaga Maria Pap
17. 05. 1958	Emeric Toaga 26 ani Maria Guiu 19 ani	Săcal Apateu	Ortodox ortodox	Nec. Nec.	Petru Toaga Rozalia Gurbădău Florian Guiu Iuliana Papp
17. 08.	Teodor Rujea	Micherechi	Ortodox	Nec.	Teodor Rujea

1958	30 ani Ileana Berche 24 ani	Apateu	Ortodox	Nec.	Floarea Nistor Petru F. Berche Ileana Trippon
25. 10. 1958	Floarea Pap 23 ani Ioan Bui 22 ani	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Petru Pap Maria Călugăru Ioan Bui Iuliana Iuhasz
02. 11. 1958	Ioan Isai 22 ani Erminia Berche 21 ani	Săcal Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Gheorghe Isai Maria Drăgan Petru Berche Tripon Elena
08. 11. 1958	Iosif Papp 22 ani Elena Butu 21 ani	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Papp Ioan Maria Drimba Ioan Butu Iuliana Papp
28. 12. 1958	Alecsandru Erdely 24 ani Ileana Țeț 18 ani	Jaca Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Alecsandru Erdely Rozalia Balcuș Vasile Țeț Ileana Bui
24. 10. 1959	Ioan Pantea 22 ani Magdalena Csórsz 18 ani	Apateu B. böszor- mény	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Toma Pantea Iuliana Blaga Ioan Csórsz Elena Gurbădan
07. 11. 1959	Schupkeger Márton 25 ani Iuliana Chiș	Apateu Apateu	Luteran Ortodox	Nec. Nec.	Schupkeger Máum Argyelan Iuliana Kiss Iosif Veres Iuliana
03. 03. 1960	Alexandru Butu 25 ani Irina Berche 17 ani	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Alexandru Butu Maria Berche Ioan Berche Floarea Pantea
14. 05. 1960	Alexandru Sonea 26 ani Maria Chivari 17 ani	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Petru Sonea Ursu Leuca Mihai Chivari Maria Chiș
22. 1. 1960	Iosif Berche 28 ani Rozalia Chivari 19 ani	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Petru Berche Iuliana Tincău Ioan Chivari Iuliana Drimba
29. 10. 1960	Gheorghe Guiu 24 ani Iuliana Papp 21 ani	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Ioan Guiu Floarea Chișiu Petru Papp Maria Călugăru
30. 10. 1960	Iosif Țeglea 24 ani Cornelia Sonea	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Florian Țeglea Iuliana Bottău Petru Sonea

	23 ani				Elerna Drimba
05. 11. 1960	Iosif. M. Berche 24 ani Maria Iuhas 18 ani	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Ioan M. Berche Iuliana Luncanu Ioan H. Iuhas Floarea Ardelean
12. 11. 1960	Petru Schupkegel 23 ani Elena Lazăr 18 ani	Apateu Apateu	Luteran Ortodox	Nec. Nec.	Petru Schupkegel Szakadati Elena Alexandru Lazăr Berche Elena
12. 11. 1960	Pintea Ioan 28 ani Maria Ciora 18 ani	Mezősas Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Pintye Ianos Kiss Sofia Moise Ciora Maria Chivari
12. 11. 1960	Ioan Durgheu 26 ani Maria Blaga 19 ani	Vecherd Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Iosif Durgheu Iuliana Magyari Dimitrie Blaga Vilma Caciora
16. 02. 1961	Ioan H. Iuhas 23 ani Iuliana Călugăr 19 ani	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Ioan H. Iuhas Floarea Ardelean Teodor Călugăr Carolina Lazăr
12. 05. 1962	Ioan Berche 25 ani Irina Dobai 20 ani	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Petru Berche Trippon Elena Gheorghe Dobai Iuliana Bonar
03. 11. 1962	Florian H. Iuhas 23 ani Elena Botău 22 ani	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Ioan H. Iuhas Floarea Ardelean Ioan Botău Sofia Iuhasu
26. 12. 1962	Ioan Ardelean 23 ani Rozalia Călugăr 21 ani	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Gheorghe Ardelean Ecaterina Papp Mihai Călugăr Floarea Chișiu
01. 05. 1963	Ioan Sonea 33 ani Elena Guiu 19 ani	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Petru Sonea Elena Ursu Mihai Guiu Maria Șerban
04. 05. 1963	Teodor Țeglea 26 ani Elena Chivari 27 ani	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Florian Țeglea Iuliana Botău Mihai Chivari Cristina Drimba
18. 05. 1963	Ioan Goron 29 ani Elena Gherdan 24 ani	Apateu Săcal	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Alexandru Goron Maria Drimba Gheorghe Gherdan Ecaterina Săcădat

27. 07. 1963	Petru Țeț 26 ani Iuliana Botău 18 ani	Geszt Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Vasile Țeț Bui Elena Ioan Botău Sofia Iuhas
23. 05. 1964	Dimitrie Călugăr 27 ani Floarea Groza 20 ani	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Teodor Călugăr Elena Lăzăr Ioan Groza Floarea Berche
10. 10. 1964	Ioan Papp 27 ani Maria Zsiroș 25 ani	Apateu Bujfalu	Ortodox Greco-catolic	Nec. Nec.	Petru Papp Maria Călugăr Alexandru Zsiroș Maria Fekete
30. 12. 1965	Ioan Țeglea 26 ani Irina Shucha 19 ani	Apateu Nagyzetény	Ortodox Luteran	Nec. Nec.	Florian Țeglea Iulian Bottău Andrei Shucha Irina Nagy
30. 10. 1966	Alexandru A. Papp 26 ani Iuliana Covaci 18 ani	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Alexandru A. Papp Iuliana Chivari Iosif Covaci Veronica Berche
07. 01. 1967	Iosif Țeghea 31 ani Irina Dobai 38 ani	Apateu Săcal	Ortodox Ortodox	Văduv Văduvă	Florian Țeghea Iuliana Botău Moise Dobai Ecaterina Chivari
05. 05. 1967	Iosif Chișiu Maria-Magdalena Covács	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Iosif Chișiu Iuliana Vereș Iuliu Covaci Hermina Iuhas
20. 07. 1968	Fótos Zoltán 28 ani Elena Chișiu	Tiszalók Apateu	Romano-catolic Ortodox	Nec. Nec.	Fótos Francisc Ana Hankó Chișiu Gheorghe Floarea Ghitea
02. 11. 1968	Ladislau Iuhas 25 ani Maria Chișiu 20 ani	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Alexandru Iuhas Maria Noagea Iosif Chișiu Maria Chișiu
18. 01. 1969	Gheorghe Rațiu 21 ani Ecaterina Groza 21 ani	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Gheorghe Rațiu Mari Țeț Petru Groza Floarea Trippon
26. 12. 1969	Iosif Ciora Maria Czeț	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Iosif Ciora Floarea Ghitea Alexandru Țeț Maria Buiu

11. 04 1971	Pavel Kertya 23 ani Maria Lațcău 23 ani	Kiskunhalas Apateu	Greco- catholic Ortodox	legal	Kertya pavel Hugyak Gizella Iosif Lațcău Maria Kovari
16. 08. 1971	Petru Iuhas Iolanda Kőrösi	Apateu Mezősas	Ortodo Reforma	legal	Ioan Iuhas Floarea Ardelean Ludovic Kőrösi Iuliana Vers
18. 08. 1973	Iosif Ghitea 29 ani Maria Tripon 24 ani	Jaca Apateu	Ortodox Ortodox	legal	Iosif Ghitea Elena Pintea Ioan Tripon Maria Chivari
18. 11. 1973	Alexandru Mihai Botău, 30 ani Elena Magău 20 ani	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	legal	Gheorghe Botău Iuliana Precup Moise Magău Elena Drimba
15. 06. 1974	Francisc Lovas Iuliana Rugaci 19 ani	Orosháza Apateu	Reformat Ortodox		Francisc Lovs Terezia Bucsei Gheorghe Rugaci Iuliana Drimba
09. 11. 1974	Alexandru Guiu 24 ani Maria Chișiu 19 ani	Apateu Apateu	Ortodox Ortodox	Nec. Nec.	Ioan Guiu Floarea Chișiu Gheorghe Chișiu Elena Papp
1982	Racsmán László 26 ani Berke Maria 20 ani		Catholic Ortodox		
28. 08. 1984	Berke Ianos 26 ani Czencz Erika 18 ani	Beretyújfalu Apateu	Ortodox Ortodox		Berke Peter Kiss Virag Czencz Peter Botto Iulianna
	Herceg Károly Grekula Emma	Furta S. Vyiobátor			Herceg Imre Papp Rebeka Grekula Miklos Vinkra(?) Iulianna
05. 08. 1995	Kulcsak Zsolt 25 ani Butt Eriko 22 ani				

Nașteri și botezuri- Apateu

1930-2000

(Registrul de nașteri a fost transcris după original, cu omisiunile care apar acolo)

Anul	Ziua și luna nașterii	Nume oficial	Nume de botez
1930	3 ian.	Iuliánna	Iuliana
	21 ian.	Mária	Mărioara
	28 ian.	Iuliánna	Iuliana
	31 ian.	Etelka	-
	2 feb.	Sándor	Alexandru
	27 feb.	Péter	Petru
	4 martie	Iózsef	Iosif
	15 martie	Dezső	
	25 martie	Mária	
	5 aprilie	Iános	
	2 aprilie	Iózsef	
	8 aprilie	Péter	
	19 aprilie	Iulianna	
	14 aprilie	Ernő	
	28 aprilie	György	
	23 mai	Hermína	
	18 iunie	Irén	
	23 iunie	Demeter	
	2 iulie	Istvan	
	29 iulie	Péter	
	12 septembrie	Gyula	
	29 septembrie	Iános	
	2 octombrie	Lőrincz	
	7 octombrie	Péter	
	12 octombrie	Sandor	
	19 octombrie	Vilma	
	25 octombrie	Róza	
	29 octombrie	Iuliánna	
	30 octombrie	Gyula	
	13 nov.	Veronika	
	27 nov.	Dodai (?)	
	5 dec.	Mihály	
	14 dec.	Iános	
	20 dec.	Karácsony	
	21 dec.	Iuliánna	
1931	4 ian.	Iuliánna	
	23 ian.	Péter	
	11 feb.	Iuliánna	
	12 feb.	Szever	
	23 feb.	Ilona	
	25 feb.	Klára	
	4 martie	Iuliánna	

	22 martie	Iózsef	
	28 martie	Lőrincz	
	21 aprilie	György	
	26 mai	Mária	
	7 iunie	Iános	
	14 iunie	Mária	
	16 iunie	Tivadar	
	22 iunie	Hermína	
	18 iulie	Iózsef	
	4 sept.	Mária	
	22 sept	Magdolna	
	25 sept	Mária	
	16 oct.	Ilona	
	18 oct.	Iános	
	12 nov.	Katalin	
	21 nov.	Ilona	
	24 dec.	Sándor	
1932	20 ian.	Virág	
	27 ian.	Krisztina	
	25 feb.	Iózsef	
	28 feb.	Iános	
	8 martie	Irén	
	10 aprilie	Sándor	
	12 aprilie	Miklós	
	15 aprilie	Ilona	
	19 aprilie	Virág	
	2 mai	Iános	
	12 mai	Iános	
	12 mai	Virág	
	15 mai	Iózsef	
	7 iun.	Krisztina	
	9 iun.	Iuliánna	
	6 iulie	Leány (?)	
	10 iulie	Verona	
	23 iulie	Iános	
	25 iulie	Iuliánna	
	5 august	Iózsef	
	19 sept.	Lőrincz	
	25 sept	Sándor	
	29 sept.	Katalin	
	17 oct.	Iuliánna	
	24 oct.	Gyula	
	1 nov.	Péter	
	3 nov.	György	
	25 nov.	György	
	7 dec.	Sándor	

	10 dec.	Mária	
	22 dec.	Iuliánna	
1933	1 ian.	Hermina	
	10 ian.	Margit	
	1 feb.	Iuliánna	
	7 feb.	Mária	
	8 martie	Iános	
	9 martie	Ilona	
	24 martie	Sándor	
	6 aprilie	Ilona	
	16 aprilie	Ilona	
	3 mai	Sándor	
	11 mai	Iuliánna	
	24 mai	Hermina	
	27 mai	Iózsef	
	28 iun.	Virág	
	20 iulie	Anna	
	3 aug.	Irén	
	23 aug.	Sándor	
	28 aug.	Katalin	
	24 oct.	Hermina	
	28 oct.	Iános	
	6 dec.	György	
1934	1 feb.	Ambrus	
	6 feb.	Mária	
	12 feb.	Ilona	
	28 feb.	Iulianna	
	4 martie	Sándor	
	22 martie	György	
	25 martie	Ilona	
	3 aprilie	Iózsef	
	6 aprilie	Iózsef	
	19 aprilie	Iános	
	15 mai	Iános	
	24 iunie	Mária	
	5 iulie	Mária	
	23 iulie	Etelka	
	26 august	Iános	
	4 sept.	Lőrincz	
	11 sept.	Ilona	
	16 sept.	Sándor	
	25 sept.	Iános	
	23 oct.	Éva és Katalin	
	18 nov.	Iános	
	24 nov.	Péter	
	24 nov.	Ilona	

	4 dec.	Lőrincz	
	16 dec.	Tivadar	
	18 dec.	Ilona	
	16 dec.	Iános	
	21 dec.	Iános	
1935	16 ian.	Mărie	
	19 ian.	Hermina-Floare	
	26 ian.	Ileana	
	3 feb.	Iuliana	
	13 feb.	Andre (rom-cat.)	
	5 martie	Mărie	
	23 martie	Vilma	
	24 martie	Kati (?)	
	4 aprilie	Flore	
	21 aprilie	Irina	
	27 mai	Mărie	
	12 iunie	Petru	
	4 iulie	Mărie	
	24 iulie	Petru	
	27 iulie	Iuliana	
	28 iulie	Ioan	
	29 sept.	Mărie	
	7 oct.	Irina-Mărie	
	10 oct.	Hermina	
	23 nov.	Ileană	
1936	28 feb.	Florian	
	28 feb.	Mărioara	
	12 martie	Iosif	
	14 martie	Gheorghiu	
	17 martie	Alexandru (r. cat.)	
	9 feb.	Iuliana și Mărioara	
	29 martie	Gavril	
	9 mai	Ioan	
	26 martie	Iuliu	
	16 iunie	Iosif	
	20 iunie	Iosif	
	19 iunie	Ileană	
	17 iunie	Vasiliu	
	25 iunie	Iuliana	
	28 iunie	Michail	
	11 iunie	Sofie	
	5 august	Lenche	Ileana
	27 august	Lenche	Ileana
	6 septembrie	Mărioara	
	9 septembrie	Vasile	
	4 octombrie	Ambrozie	

	26 octombrie	Iosiv	
	18 noiembrie	Nicolaie	
	28 noiembrie	Petru	
	13 decembrie	Ileană	
	14 decembrie	Hermină	
	26 decembrie	Iosif	
1937	2 ianuarie	Ileana	
	7 ianuarie	Hermina	
	18 ianuarie	Ioan	
	24 ianuarie	Demetriu	
	10 februarie	Iosif	
	5 februarie	Georgiu	
	14 februarie	Sofie	
	17 februarie	Cornelia	
	1 martie	Margareta	
	26 martie	Ioan	
	24 aprilie	Hermina	
	5 mai	Alexandru	
	3 mai	Ileana	
	6 mai	Ioan	
	16 mai	Iboică	
	17 mai	Ileana	
	24 mai	Iosif	
	31 mai	Ioan	
	12 iunie	Ioan	
	9 iunie	Zoltan	
	2 iulie	Petru	
	15 iulie	Ileana	
	17 august	Ioan	
	7 septembrie	Ioan	
	8 septembrie	Ioan	
	9 septembrie	Ioan	
	21 septembrie	Ioan	
	21 septembrie	Hermina	
	28 septembrie	Mărioara	
	7 octombrie	Ileana	
	28 octombrie	Mihaiu	
	25 noiembrie	Cornelie (Neli)	
	4 decembrie	Teodor	
1938	23 ianuarie	Zoltan	
	19 ianuarie	Etelka și Mărioara	
	27 februarie	Alexandru	
	25 februarie	Iosif	
	18 martie	Floare	
	5 aprilie	Ileana	
	22 aprilie	Georgiu	

	20 mai	Vasile	
	2 iunie	Catița	
	5 iunie	Irina	
	24 iunie	Mărioara	
	25 iulie	Ileana	
	28 iulie	Ileana	
	17 august	Iosif	
	20 august	Ioan	
	24 august	Gheorghiu	
	16 septembrie	Ileană	
	15 septembrie	Ioan	
	24 septembrie	Mărioara	
	30 septembrie	Iosiv	
	16 noiembrie	Georgiu	
	5 decembrie	Ioan	
	30 decembrie	Floarea	
1939	1 ianuarie	Iuliana	
	1 ianuarie	Catița	
	12 februarie	Ileană	
	20 februarie	Victor	
	7 martie	Zoltan și Teodor	
	13 martie	Iuliana	
	23 martie	Ileană	
	1 aprilie	Florian	
	30 mai	Mărioara	
	7 iunie	Mărioara	
	14 iunie	Demetriu	
	9 iunie	Iosif	
	17 iulie	Ioan	
	24 august	Georgiu	
	28 august	Cornelia	
	8 septembrie	Mărioara	
	5 septembrie	Iuliana	
	20 septembrie	Ioan	
	27 septembrie	Ioan	
	9 octombrie	Iuliu și Gyula	
	18 octombrie	Ioan și Alexandru	
	2 noiembrie	Mărioara	
	5 noiembrie	Ileana	
	30 decembrie	Alexandru	
1940	16 ianuarie	Mărioara	
	7 februarie	Georgiu și Petre	
	14 februarie	Emeric și Imre	
	11 martie	Alexandru	
	11 martie	Petru	
	3 martie	Ileana	

	(?) 1940	Iuliana	
	23 iunie	Vasile	
	1 iulie (botezată pe 7 iulie)	Cristina	
	24 august (botezată pe 29 august)	Ilona-Zsófi	
	2 septembrie	György	
	22 noiembrie	Mária	
	21 decembrie	Sándor	
	26 decembrie	Iuliánna	
1941	4 februarie	Ilona	
	14 februarie	Iozsef	
	9 februarie	Mária Magdalena	
	5 martie	Iános	
	2 aprilie	Mária	
	30 aprilie	Iuliánna	
	18 mai	Hermína	
	5 iunie	Imre	
	(?) iunie	György	
	11 iunie	László	
	16 iunie	Iuliánna	
	22 iunie	Iános	
	23 iunie	Róza	
	7 iunie	Imre	
	6 iulie	Iuliánna-Virág	
	28 iulie	Iuliánna	
	30 august	Róza	
	9 octombrie	Irén	
	30 noiembrie	Iános	
1942	8 ianuarie	Mária	
	9 mai	Iózsef	
	16 mai	Iózsef	
	14 mai	Emire (?)	
	24 iunie	Péter	
	5 iulie	Mária	
	5 septembrie	Ilona	
	5 septembrie	Iános	
	4 septembrie	Mária	
	9 septembrie	Iános	
	30 septembrie	Iános	
	31 octombrie	Ilona	
	1 noiembrie	Mihály	
	4 noiembrie	Mária	
	26 noiembrie	Sándor	
	12 decembrie	György	
1943	30 ianuarie	Róza	
	2 februarie	László	
	8 februarie	Zoltán	

	4 aprilie	Iános	
	4 mai	Mihály es Sándor	
	22 mai	Hermína	
	29 iulie	Iuliánna	
	13 august	Krisztina	
	3 septembrie	Kornélia-Iuliánna	
	27 octombrie	Ilona	
	21 octombrie	Iános	
	5 noiembrie	Irén	
	22 noiembrie	Iános	
	15 decembrie	Mária es Iuliánna	
1944	18 ianuarie	Páter	
	11 martie	Lőrinc-lozsef	
	2 aprilie	Iános	
	26 februarie	Erzsébet	
	5 februarie	Ilona	
	29 martie	Mihály	
	30 martie	Irén	
	2 aprilie	Virág	
	14 aprilie	Mária	
	13 mai	Ilonka	
	13 mai	Mária	
	5 mai	Lipsa date	
	16 mai	Lipsa date	
	29 mai	Lipsa date	
	13 iunie	Lipsa date	
	15 iunie	Lipsa date	
	10 iulie	Lipsa date	
	14 august	Lipsa date	
	6 august (botezat în 3 decembrie)	Ioan	
	9 septembrie (botezată în 17.09)	Mária	
	4 septembrie (botezată în 3.12)	Iuliana	
	9 septembrie (botezat în 26.12)	Ioan	
	5 octombrie (botezată în 3.12)	Iuliana	
	28 decembrie	Ioan	
1945	1 ianuarie	Teodor	
	1 ianuarie	Iosif	
	15 ianuarie	Petru-Zoltan	
	30 ianuarie	Ioan	
	5 martie	Emeric	
	18 martie	Iosif	
	20 aprilie	Ioan	
	4 august	Ioan	
	12 august	Alexandru	
	30 septembrie	Cornelia	
	4 noiembrie	Iuliana	

	22 decembrie	Alexandru	
	25 decembrie	Elisabeta	
1946	19 ianuarie	Alexandru	
	28 februarie	Gheorghe	
	2 martie	Gheorghe	
	3 martie	Ioan	
	3 martie	Iuliana	
	3 martie	Maria-Hermina	
	12 aprilie	Ioan	
	21 aprilie	Ioan	
	13 aprilie	Gheorghe	
	20 aprilie	Ioan-Alexandru	
	5 mai	Iuliana	
	20 mai	Elena	
	24 mai	Magdalena	
	5 iunie	Elena-Irina	
	15 iunie	Ioan	
	23 iunie	Irina	
	29 iunie	Petru-Pavel	
	16 iunie	Maria	
	19 iunie	Cornelia-Rozalia	
	14 iulie	Maria	
	23 iulie	Maria-Doina	
	21 iulie	Maria și Hermina	
	30 august	Ladislau	
	15 noiembrie	Marica	
	29 noiembrie	Iuliana și Minerva	
	22 decembrie	Ioan	
	30 decembrie	Iosif	
1947	1 ianuarie	Petru	
	(?) ianuarie	Alexandru	
	15 mai	Ecaterina	
	6 iunie	Ioan	
	13 iulie	Ioan	
	11 iulie	Andrei și Petru	
	7 august	Mărioara și Hortenzia	
	5 noiembrie	Dimitrie și Eugen	
	17 noiembrie	Ecaterina	
	20 noiembrie	Eugen	
1948	27 februarie	Ioan	
	7 martie	Ioan	
	4 martie	Gheorghe	
	7 martie	Petru	
	3 aprilie	Ioan	
	17 aprilie	Elena-Ecaterina	
	23 aprilie	Alexandru	

	4 iunie	Maria	
	7 iulie	Ioan-Francisc	
	10 iulie	Gheorghe	
	16 august	Maria	
	6 octombrie	Maria	
	17 octombrie	Ioan	
	5 octombrie	Elena	
	23 octombrie	Maria	
	15 noiembrie	Irina	
1949	4 ianuarie	Ecaterina și Viola	
	6 ianuarie	Iuliana și Iboyla	
	2 martie	Maria	
	11 martie	Gheorghe	
	28 aprilie	Vasile-Gheorghe	
	8 mai	Maria	
	19 mai	Ioan	
	16 mai	Iuliana	
	19 noiembrie	Ioan	
	8 decembrie	Elena	
	1 decembrie	Iuliana	
	19 decembrie	Vasile	
1950	10 ianuarie	Ecaterina	
	(?) ianuarie	Alexandru	
	20 ianuarie	Petru	
	17 februarie	Zoltan	
	19 februarie	Alecsandru	
	29 aprilie	Elena	
	19 mai	Ioan	
	16 mai	Alexandru	
	31 iulie	Iosif	
	3 gemeni fără data nașterii și a botezului	Varnava (?), Daniil, Ioan	
	20 octombrie	Maria	
	23 octombrie	Erminia	
	10 noiembrie	Ioan Alexandru	
1951	13 ianuarie	Ioan	
	29 ianuarie	Iuliana	
	3 februarie	Elena	
	8 februarie	Ioan Moise	
	3 mai	Elena	
	7 mai	Ecaterina	
	28 iunie	Crăciun Petru	
	8 iulie	Maria	
	5 iulie	Ecaterina	
	15 septembrie	Mihai	
	26 septembrie	Maria	

	24 decembrie	Ecaterina	
1952	21 martie	Maria	
	30 martie	Ecaterina Maria	
	14 iunie	Ecaterina	
	16 iunie	Maria	
	19 august	Ioan	
	11 octombrie	Ioan	
	30 noiembrie	Petru	
	13 decembrie	Ioan	
	27 decembrie	Ioan	
1953	10 ianuarie	Irina	
	7 februarie	Mărioara	
	12 februarie	Hermina	
	(?) martie	Mihai	
	10 aprilie	Maria	
	13 aprilie	Hermina	
	16 aprilie	Dumitru	
	15 mai	Emeric	
	22 mai	Elena	
	24 mai	Irina	
	30 august	Alexandru	
	14 septembrie	Elena Ildica	
	22 octombrie	Maria	
	5 noiembrie	Alexandru	
1954	18 februarie	Ioan	
	27 februarie	Hermina	
	12 aprilie	Ernest	
	24 aprilie	Elena	
	15 mai	Maria Ileana	
	2 iunie	Iuliana	
	6 iunie	Maria	
	18 iunie	Maria	
	2 septembrie	Eva	
	17 septembrie	Gheorghe	
	8 noiembrie	Alexandru	
	16 noiembrie	Florian	
	7 decembrie	Maria Magdalena	
	12 decembrie	Ștefan Constantin	
1955	1 ianuarie	Maria	
	9 februarie	Ioan	
	15 februarie	Barna	
	24 februarie	Alexandru	
	12 martie	Iuliana	
	24 martie	Alexandru	
	2 aprilie	Barna Ladislau	
	21 aprilie	Ioan	

	21 aprilie	Maria	
	18 mai	Iosif	
	6 mai	Petru	
	26 mai	Valeria	
	16 august	Iosif	
	16 august	Maria	
	20 august	Irina	
	26 august	Maria	
	1 septembrie	Alexandru	
	5 octombrie	Ecaterina	
	15 octombrie	Mihai	
	17 octombrie	Ioan	
	26 octombrie	Petru	
	14 octombrie	Ioan	
	1 octombrie	Iuliana	
	18 noiembrie	Tiberiu	
	24 noiembrie	Petru	
	11 decembrie	Irina	
	13 decembrie	Dumitru	
	24 decembrie	Alexandru	
1956	15 ianuarie	Maria	
	10 ianuarie	Maria Etelka	
	4 februarie	Ladislau (Vasile)	
	17 aprilie	Petru	
	17 aprilie	Ioan	
	26 aprilie	Irina	
	18 mai	Elena	
	3 iulie	Eva Ermina	
	17 iulie	Gyöngy Eva	
	9 septembrie	Ioan	
	15 septembrie	Iosif	
	19 octombrie	Alexandru	
	30 octombrie	Ioan	
	15 octombrie	Maria	
	25 octombrie	Silvia	
	9 noiembrie	Erica Elena	
	26 noiembrie	Maria	
	12 decembrie	Nicolae	
1957	17 ianuarie	Iuliana	
	27 ianuarie	Iosif Alexandru	
	4 mai	Ioan	
	30 august	Irina	
	12 septembrie	Alexandru	
	1 decembrie	Maria	
1958	19 ianuarie	Ecaterina	
	3 aprilie	Alexandru Iosif	

	19 aprilie	Ioan	
	18 mai	Irina	
	10 mai	Ecaterina	
	5 iunie	Elena	
	23 iulie	Ioan	
	25 iulie	Maria	
	28 iulie	Maria Magdalena	
	27 octombrie	Ioan	
	25 noiembrie	Alexandru	
1959	19 februarie	Alexandru	
	2 martie	Valeria	
	21 mai	Eva Ecaterina	
	28 mai	Iosif	
	9 iunie	Ioan	
	12 iunie	Ioan	
	12 iunie	Iuliana Irina	
	25 iunie	Ioan Zoltan	
	30 iunie	Maria	
	14 iulie	Ioan	
	24 iulie	Florin	
	2 septembrie	Maria	
	15 septembrie	Petru	
	20 octombrie	Maria	
	22 octombrie	Iosif	
1958	13 decembrie	Ioan	
1960	4 februarie	Gheorghe	
	28 februarie	Erminia	
	22 aprilie	Ecaterina	
	(?)	Varnava	
	7 iulie	Ioan	
	22 august	Maria Magdalena	
	2 decembrie	Irina Lucia	
1961	13 ianuarie	Alexandru	
	16 februarie	Alexandru	
	15 februarie	Ioan	
	28 martie	Irina	
	5 aprilie	Alexandru Zoltan	
	19 mai	Maria	
	3 iunie	Maria	
	15 iunie	Ioan	
	29 iulie	Iuliana Maria	
	7 august	Alexandru Gheorghe	
	8 septembrie	Iosif	
	2 noiembrie	Nicolae Iosif	
	5 noiembrie	Ioan	
	31 decembrie	Ladislau Ioan	

1962	28 ianuarie	Iosif	
	30 ianuarie	Irina	
	23 februarie	Gheorghe	
	20 aprilie	Iuliana	
	24 mai	Mihai	
	2 august	Irina	
	14 decembrie	Maria Sofia	
1963	3 martie	Zoltan	
	12 martie	Ioan	
	15 martie	Maria	
	20 iulie	Maria	
	26 iulie	Tiberiu	
	12 august	Tiberiu Florian	
1964	10 ianuarie	Maria	
	16 februarie	Mărioara	
	10 martie	Elena	
	6 mai	Gheorghe	
	10 iunie	Aurora Francisca	
	30 iunie	Zoltan	
	22 iulie	Ladislau	
	11 octombrie	Marta Ildico	
	(?) 1964	Ecaterina	
1965	14 februarie	Alexandru	
	4 aprilie	Eva	
	24 aprilie	Teodor Gheorghe	
	5 mai	Elena	
	5 mai	Clara	
	1 iunie	Iosif	
	3 iunie	Clara Cornelia	
	8 iunie	Iosif	
	19 septembrie	Ioan	
	29 septembrie	Valeria Iuliana	
	13 octombrie	Lăcrimioara	
	21 octombrie	Iosif	
1966	1 februarie	Ladislau	
	19 martie	Varnava	
	23 aprilie	Maria Ecaterina	
	6 mai	Ioan	
	22 iulie	Erica	
	24 octombrie	Ladislau	
	26 octombrie	Alexandru	
1967	2 februarie	Clara	
	13 februarie	Eva Maria	
	16 aprilie	Edita	
	18 mai	Eva	
	13 iunie	Etelka	

	19 iulie	Irina	
	20 septembrie	Varnava Petru	
	7 noiembrie	Cornelia Borbala	
1968	1 februarie	Florian	
	6 februarie	Iuliu	
	30 mai	Agneta	
	8 iunie	Maria	
	10 iunie	Beata Hermina	
	21 iunie	Maria	
	24 iulie	Toma	
	11 septembrie	Viorica (Ibolya)	
	9 decembrie	Eva	
1969	2 ianuarie	Ana-Maria	
	20 mai	Zoltan	
	(?) 1969	Alexandru Zsolt	
	24 iunie	Iuliana	
	13 iulie	Tiberiu	
1970	13 martie	Ladislau	
	13 martie	Maria	
	27 aprilie	Tiberiu Gheorghe	
	13 octombrie	Viorica (Ibolya)	
	17 decembrie	Maria	
1971	14 aprilie	Ioan	
	7 noiembrie	Ambroziu	
	7 noiembrie	Tiberiu	
	18 noiembrie	Petru Alexandru	
1972	15 martie	Ioan	
	21 iunie	(?)	
	21 octombrie	Anico	
	4 decembrie	Anico	
1973	4 august	Erica Maria	
	11 august	Maria	
	3 septembrie	Alexandru	
1975	18 ianuarie	Ildico	
1977	8 mai	Róbert	
	13 august	Zeni	
	15 septembrie	Victoria	
1978	14 iunie	Róbert	
	23 octombrie	Marian (pentru femeie)	
1979	30 ianuarie	Ștefan Krucsó	
	17 mai	Toma Szabolcs	
	19 iunie	Anita	
	4 octombrie	Krisztina	
	23 noiembrie	Judita	
1980	30 iunie	Alexandru	
	6 septembrie	Alexandru	

	23 septembrie	Róbert	
	4 octombrie	Szabolcs	
1981	21 martie	Ádám	
	5 martie	Tamás	
	15 aprilie	Zsuzsánna	
	11 noiembrie	Péter	
1982	27 ianuarie	Éva	
	25 aprilie	Toma	
	13 octombrie	Iosif	
1983	21 august	Gábor	
	25 august	Klaudia	
1984	9 ianuarie	Victoria	
	30 ianuarie	Edina	
	29 mai	Marietta	
1985	9 aprilie	Alexandru	
	17 mai	Adam	
	18 iunie	Szilvia	
	4 august	Norbert	
	23 octombrie	Orsolya	
1986	27 martie	Attila György	
1987	10 mai	Alex	
	31 octombrie	Melinda	
1988	25 iunie	Péter	
1989	25 februarie	Donát Péter	
	15 martie	Orsoja	
	13 aprilie	Lilla	
	17 mai	Ludovic (Lajos)	
	4 iunie	David	
	9 iulie	Tamás	
1990	14 iunie	Matei Zoltán	
	25 iulie	Tamás	
	22 septembrie	Adam	
	(?)	Boglárka (femeie)	
	3 iunie (anul ?)	Imola	
	12 iulie (anul ?)	Zoltán	
	(?)	Péter	
1991	1 august	Szabolcs	
1992	12 iulie	Bettina	
1994	14 septembrie	Milan	
1996	9 septembrie	Petra-Adet	
1997	15 octombrie	Greta	
	18 decembrie	Petru	
1999	15 octombrie	Sofia	

LES ROUMAINS DE HAJDU-BIHAR (HONGRIE). STRATEGIES MARITALES ET RECONSTRUCTIONS IDENTITAIRES

(Résumé)

Le département de Hajdu-Bihar (Hongrie) a quelques localités où les Roumains ont été majoritaires ou une minorité ethnique importante. Celles localités sont Apateu, Săcal, Veherd, Jaca, Darvaș, Leta Mare, Peterd et Poceiu. En utilisant les registres des paroisses orthodoxes ou gréco-catholiques, concernant les mariages et les baptêmes, sur une longue période historique, nous avons analysé les caractéristiques des stratégies maritales qui ont eu comme dimension fondamentale la dimension endogamique du point de vue ethnique et religieux. Cette endogamie a été la solution de conservation ethnique. Après 1960, quand les communautés villageoises sont entrées dans les processus modernes de mobilité territoriale et occupationnelle a eu lieu une ouverture des stratégies maritales et la décomposition de la dimension ethnique roumaine, les habitants de ces villages lentement ont devenu Hongrois. Les changements des stratégies maritales expliquent partiellement le problème des transformations ethniques. Il faut ajouter la manque des écoles en roumain et le fait que partout, lentement les prêtres Roumains ont été changés avec des prêtres Hongrois.